

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vînd la librăria G. Cârjan, Ploest

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA”

Cu 1 Ianuarie 1899 v. încep noue abonamente lunare, cuate, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sînt rugați a grăbi ou reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foil.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe ou prima și se termină ou ultima lună, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă	14 fl. — cr.
Abonamentul semestral	7 fl. — cr.
Abonamentul triunar	3 fl. — cr.
Abonamentul lunar costă	1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele se fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s-a trimis „Tribuna” până oum.

Administrațiunea

Pace și bunăvoire...

„Pe pământ pace și între oameni bunăvoire”, — cuvinte sfinte cari constituie devisa apostolatului sublim al Mântuitorului nostru Isus Christos, ne închinăm voue, înțelegem rostul vostru de lume fericitor, simțim căldura voastră binecuvîntată!

Răsunat-afi mîntuitor într-o vreme, când omenimea se sbătea în spasmiile ultime ale celei mai rușinoase căderi morale, dar' menirea voastră salvatoare este viuă și astăzi, viuă va fi în vecii vecilor.

Pacea, templul marelui moralei și al înaintării; bunăvoire, inscripția neperitoare care s'a gravat pe acest templu pentru a lumina pe credincioșii cari

s'adună în el, — noțiunile acestea eterne ale eternei religii creștinești, ne-au fost noue, poporului român, principiile sacre la cari am ținut în toate bucuriile și sub toate vitregimile veacurilor trecute.

Născutu-s'a Isus pentru mîntuirea lumii de primejdia propriei nimiciri; născutu-s'a poporul român pentru mîntuirea multor neamuri și a civilizației europene de primejdia invasiunilor barbare ce se repețiră de atâtea-ori în istoria Europei.

Vieța lui Isus este viața apostolatului, a luptei, a jertfei și a martiriului; aceeași e viața brav neamului românesc!

Aproape de două mii de ani, de când s'a născut și a murit pe cruce Isus, noi Români, născuți din lupte și crescuți în lupte, n'am avut o clipă în care neamul întreg să ne bucurăm de pacea pe pământ și de bunăvoirea între oameni.

Și rostul nostru, țelul nostru, istoria noastră ofer mărturii indubitabile, că tocmai și totdeauna pacea și bunăvoirea ni-a fost țelul scump, idealul neperitor!

Dacă — cu toate acestea — n'am răsbăt nici până azi de-a atinge această culme în plenitudinea sa strălucitoare, e pentru aceleași cuvinte, pentru cari n'a răsbăt legea sublimă a lui Isus — se mîntuiască lumea de păcatul etern: răutatea oamenilor.

Trecut-au aproape douăzeci de veacuri de când existam ca popor român, — și astăzi problema cea mai vitală a viețuirii noastre a rămas aceeași: lupta pentru lege și limbă, lupta pentru existența națională.

Alte popoare — cele mai multe — avură norocul de a înfrânge demult această primejdie primordială și colosală ce li-s'a pus în cale, pe vremuri. Ear' astăzi, acele popoare se află în situația fericită de a lupta numai pentru consolidarea și înaintarea lor.

Noi însă, cunoscători și admiratori ai vieții de apostol și de martir a Mântuitorului, nu ne-am înspăimîntat de soartea cât se poate de vitregă ce ni-s'a hărăzit, ci urmat-am înainte calea noastră de lupte și sacrificii.

De câte-ori, în luptele noastre, am ținut seamă de marile principii chintesente în expresia biblică: »pe pământ pace și între oameni bunăvoire«, — noi am rămas biruitori.

Nu mai atunci cădeam înfrânți și deveneam neputincioși, când pacea fu-

gea dintre noi și bunăvoirea nu mai domina în sinul nostru.

Acestea sînt adevăruri necontestate, pe cari le găsim din belșug în istoria noastră.

Aceeași carte eternă a poporului român ne arată, că fugea pacea dintre noi și nu mai domina bunăvoirea în sinul nostru atunci, când se găsiu frați cari își uitau de țelurile înalte ale obștei, perdeau căile drepte și luminoase, pentru-ca să tindă la țeluri egoiste, imorale, cari se pot urmări numai pe căile păcatului și ale întunecului.

În asemenea momente de cataclism pentru neamul românesc, cei buni ai neamului își dedeau totdeauna mîna și cu hotărîre munceau pentru a readuce la adevăr pe cei seduși, ear' dacă aceștia erau încorijibili — neamul își făcea judecata cu ei: nu-i mai socotea de ai sei...

În timpul de acum, noi, după toate semnele, am căzut într-o asemenea stare de crisă.

Aproape pretutindeni între Români, observăm cu durere un apus primejdios al conștiinței naționale, o apatie grea a spiritelor.

E o realitate ceea ce vedem și greșesc acei ultra-optimiști dintre noi, cari își fac sila de a crede că vorba e numai de un... lapsus.

În primejdiile faptice, oamenii salvării sînt numai aceia cari își dau seamă de gravitatea situației și procedează în conformitate.

Datorința noastră, astăzi, este aceeași: să pîtrundem rostul stărei în care am ajuns și cu hotărîre să luăm măsurile de a reveni în starea bună de odinioară.

Primejdiile ce ne amenință de cătră dușmanii nostri naturali... sînt cele mai amenințătoare. Ei ne-au declarat războiu de exterminare, și lupta o duc pe toată linia.

Într-o asemenea stare catastrofală, datorința noastră e să urmăm înaintașilor nostri bravi: să restabilim cu orice preț, pacea pe pământul nostru și bunăvoire între noi.

Să avem nădejdea, că după osânde ce li-s'a rostit, și puținii rățeciti dintre noi vor reveni la sentimente mai creștinești.

Să avem credința, că și de nu se va întembla astfel, — o mîna de oameni nu pot împedeza mersul înainte al unui popor.

Să avem devisa de a îndura cele mai dureroase nefericiri, când ni-o cere fericirea viitoare a neamului.

În dorirea acestei fericiri, urăm tuturor fraților:

„Serbători fericite!”

Sibiu, 5 Ianuarie n.

Din dietă. Marți s'a ținut prima ședință în starea ex-lex. Ea a fost deschisă numai după-ce s'a terminat duelul între Bánffy și Horánszky. Dezbaterile n'au prezentat ceva de interes deosebit. Numai la prezentarea copieii autografului regal, prin care se decide chestia cuotei pe un an, a fost animată. Polonyi a susținut, că procedura Regelui e necorectă, de oarece Regele numai în acel cas are a decide independent, când cele două parlamente din monarhie nu pot cădea de acord în chestia cuotei, ceea-ce nu s'a întemplat. Cere deci, ca autograful să se pună la ordinea zilei.

Mai mulți deputați din opoziție iau parte la discuție, dar' ministrul Lukács le răspunde, că nu se poate dimite în discuție, până nu va fi presidiu ordinar. Chestia se amîna pe ședința următoare.

Demisia lui Bánffy. Cea mai nouă știre în situație este, că în cele două tabere contrare se manifestă o înclinare de împăciuire. La aceasta se crede, că a contribuit declarația lui Bánffy, făcută zilele acestea în cercul intimilor sei: „El a zis, că e gata a aduce cele mai mari jertfe, dacă prin aceasta se va pute asigura o contravaloare corespunzătoare în interesul țerei.

În ce se stea aceste mari jertfe se pare a se explica prin un comunicat al lui „Kei. Ért. De present cea mai mare greutate pentru efectuarea păcei este revisuirea regulamentului dietal, pentru care insistă liberalii.

„Pol. Ért.” zice, că guvernul voeste modificarea acelor paragrafi, în virtutea cărora se poate amîna luarea de decisiuni de pe o ședință pe alta, la cererea numai alor 20 de deputați; are în proiect apoi să reducă posibilitatea cererilor de votare nominală; mai departe se i-se de drept presidentului a exclude dela ședințe pe timp mai lung sau mai scurt, pe acei deputați, cari ar greși contra demnității dietei ș. a.

„Pol. Ért.” pe base de informații primite din cercuri parlamentare susține, că pentru cazul dacă i-s'ar da garanțiile amintite mai sus, ar fi aplicat în interesul rezolvării erisei parlamentare a-și da demisia la — timp potrivit.

Comitetele naționale studențesti din București și Iași au hotărît să se întrunească în ziua de 25 Ianuarie v. la Focșani într'un mare meeting.

Quousque tandem?

Domniei Sale dlui **DR. VASILE LUCACIU,** preot în Șişești.

În nrul 241 al foil „Tribuna Popului” a eșit sub titlul: »O nouă osândă«, o scrisoare subscrisă de d-ta și datată din Șişești, 26 Dec. 1898.

Nu aflu de necesar cu astă ocașiune a reflecta la încredinările temerare și nebasate cuprinse în acea scrisoare.

Nu voesc a mă atinge de analiza conceptelor: »cuvînt de pace«, de »iubire«, de »pardon fratresc«, de »sinceritate« și »loialitate« pe basa logiceii manifestate în acea și prin acea scrisoare.

De astă-dată nu voesc a face obiect de examinare, nici îndreptățirea folosirii acestor expresiuni chiar din partea d-tale, chiar în anumita cauză și în acest mod.

Nu voesc a cualifica nici procedura d-tale manifestată prin depunerea regulării unei cauze în mîna unui om de încredere și prin publicarea în același timp a scrisoarei d-tale cu un scop chiar contrar actului prim.

Dar' într-un-cât d-ta și în acea scrisoare te nisuești a alarma lumea și »națiunea« cu insinuarea de desvîliri ponderoase, zdorbitoare, senzaționale; — cu spunerea »adevărului curat« în cauza națională dela procesul Memorandului până în ziua de astăzi; — și pui în prospect, că acest adevăr pe d-ta și consoții d-tale li va scoate în lumină mai curată ca soarele, ear' pe alții li va desvîl ca: »trădători de neam«, »stătători în serviciul nemoralității«, »criminaliști« și »acoperitori de crime josnice și ordinare«; eu, care am onoare a fi unul dintre aceia, cari pe terenul luptei naționale și astăzi lucră alături cu președintele partidului național, mă aflu necesitat și îndreptățit a-ți zice: »Quousque tandem?!«

linde nu se mai aud... Nu se mai aud colinde, pentru-că nici veselie nu mai este...

Deodată, tinerii însurăței, aplecați unul spre altul, tresar... Să fie vis? Să fie minune? Ori e chiar adevărat?...

Afară, o dulce și frumoasă colindă pîtrunde până la ei, în sărăcăcioasa colibă.

- ...Patru păstori se 'ntîlniră,
- Raza soarelui, sora soarelui...
- »Și așa se sfătuiră,
- Raza soarelui, sora soarelui...
- »Haidעי frașilor să mergem,
- Raza soarelui, sora soarelui...
- »Flori frumoase să culegem,
- Raza soarelui, sora soarelui...

Și cîntecul răsuna tot mai duios, tot mai puternic și tot mai apropiat... Acum răsuna dela fereastră. Chiar dela fereastră!

Tinerii însurăței tremură de bucurie. Și, într'un avînt de înduioșare își cad în brațe și se sărută plîngînd. Au o presimțire, o fericitoare presimțire...

În același timp, se deșteaptă și moșnegii, pe urmă și droaia de copii, unul câte unul.

Liniștea colibă, luminată acum abia de niște palide licăriri ale focului — opaițul a ars de mult — se îmbracă fără de veste într-o haină de veselie...

Nimeni nu mai are stare, toți vreau să cunoască pe colindători!

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Crăciun fericit...

Între munții înalți și maiestoi ai Carpaților, cari despart pe subjugăți de frații lor liberi, se întinde o vale mănoasă, în cari domină o modestă colibă — domină, pentru-că e colibă românească...

E seara de Crăciun, seara cea mai scumpă neamurilor creștine. Munții falnici sînt asternuți cu vîlul candid al zăpezii, ear' valea pare un nesfîrșit lîntoliu care acopere sute și mii de eroi morți cu glorie, în luptele seculare pentru lege, limbă și neam.

În oceanul de nămeți, coliba de abia se mai vede: un mușoiu alb.

Și e liniște pretutindeni, liniștea dulce a solemnității.

Geamurile mici ale colibei, înflorilate de gerul gentil, care le sărută, — lasă să răsbătă în afară licările de lumină.

În colibă, stau ghemuiți în jurul căminului un moșneag, o bîtrână, un bărbat frumos, o dragă de nevastă și o droaie de copilași. Adevărată — familie românească dela țeară!

Români de cel mai pur sînge, acești liniștiți țărani locuiesc în creerii munților din moși strămoși.

Pe vremuri valea cea frumoasă și munții măriți cari o împrejmuesc erau proprietatea lor.

Dar' veniră oameni păgâni, și prin foc și sînge se instăpâniră pe românească moșie...

Și astăzi însă, harnicii Românași, locuitori ai colibei celei mititețe, țin valea și munții ca pământ românesc, deci ca o moșie a lor...

Și dacă mai rabdă stăpînirea acelei mîni de păgâni, — e pentru-că așa-i Românul: bun creștin și îndelung răbdător, așteptînd ca Domnul Dumnezeu să facă odată dreptate și avînd convingerea că nu-i vecinică nedreptatea!

...În strimta colibă o curățenie exemplară face totul simpatic.

Focul pîrae vesel în cămin, mistuind vreascurile adunate peste zi din pădure,

Pe părății văruiți în alb, flacărele aruncă misterioase vălvătăi de lumină...

Cum stau ghemuiți în jurul căminului prietenos, bîtrânii povestesc celor mai tineri despre vremuri trecute, ear' tinerii însurăței se plîng de greutatea timpului de acum, de răutatea păgânilor stăpînitori și de grozavele biruri și osînde în bani cu cari mereu fi cearcă »domnii cel mari«.

Nu mai draguții de copilași ascultă moșînd și din când în când unul roagă pe bunica să le mai spună povești și colinde.

O liniște plăcută, întreruptă numai de șoaptele povestitorilor sau de câte un strigăt ștregăresc al vre-unui copil, — eată atmosfera colibei.

Nimenia nu-i supărat, deși, Doamne! mari năpăstuirii isbesc mereu în bieții oameni. Sînt ca bătăuți de Dumnezeu, sîrmanii... În casa lor, nu-s ei stăpâni, ci păgînii de cărmuitori cari nu le mai dau pace. Chiar și astăzi, în ajutorul sfîntului Crăciun, niște sbiri venit-au la ei și după-ce și-au făcut cheful, înjurându-i și batjocorindu-i, le-au dus cu puterea o vacă și un vițel, sub cuvînt că n'ar fi plătit birul, pe care bieții n'apăstuiți îl plățiseră de trei-ori...

Dar' ce să faci? Așa-s vremile rele! Veni-vor însă altele, mai bune...

Cu asemenea gînduri se mîngăie moșnegii și însurăței. Se mîngăie, pentru-că asta e voea Celui de Sus...

În seara de Crăciun se nu fie supărare niciări. Că doar' Crăciunul vestește... pace pe pământ și între oameni bunăvoire

Nu se cade așadar' unui bun creștin să fie măhnit în seara de Crăciun. Ori-cât am fi de supărați și schinjuiți, ori-cât ne-ar năpădi poverile nedrepte, și loviturile crude, ori-cât ne-ar isbi, noi în seara de Crăciun se țin fericiri, — zice moșneagul. — Să țin fericiri, în nădejdea la fericirea viitoare...

— Da, da, bine grăește tătucul, — răspunse dragălașii însurăței.

Să lăsăm grijile în seara asta, și să fim veseli, nădejduitori!...

Vremea trece și poveștile nu mai încetează. Povești evlavioase, unele pline de duh și de veselie românească, ear' altele duioase de să plîngi mereu.

Din timp în timp, cei din jurul focului mai îmbugă din niște sărăcăcioase plăcinte de mălaiu, pe cari biata nevastă le-a copt pentru seara de Crăciun.

Mîncăcă sîrmanii plăcinte de mălaiu, pentru-că făina e a »domnilor celor mari«, cari poruncesc și din asta — trăsesc!

Dela o vreme, se făcu noaptea tîrzie. Copiii dormiau îngerește pe podele, moșnegii moșîiau și ei, ear' tinerii se uitau gales unul la altul și se sărutau cu lacrimi în ochi.

Erau lacrimi de jalea bucuriei trecute...

Plăcintele de mălaiu se gătaseră și ele. Somnul aștepta să fie el gustat de acum...

Dar' tinerii însurăței nu puteau să doarmă. Rămăși singuri — în mijlocul celor-ce dormiau lin — ei începură a-și povesti amintiri dulci din trecutele și fericitele seri de Crăciun, când el, iubitul ei, li colinda așa de frumos la fereastră, ear' ea îl chema cu gingășie în casă și-l ospeta cu colac și vin dulce...

Acum? Nu mai e veselie de atunci. Nici colac și vin dulce, ci numai mălaiu și fiera amară a necazurilor... Nici co-

Dela cunoscutul »Protest« necuificabil publicat în »Revista Orăștiei« în mai multe rânduri ai urmat această manoperă. În mai multe rânduri ai promis »națiunii« că îți vei ridica d-ta glasul, vei desvili adevărul, vei demasca pe criminalii trădători de neam.

Au trecut mai bine de trei ani de zile și încă nu ți-ai împlinit promisiunea. Nu ai făcut nici o desviliere. Nu ai făcut nimic pentru deslușirea națiunii.

Ai suscitât atențiunea, ai produs nedumerire pentru a pregăti neîncrederea, care slăbește puterile, îngreunează orice activitate și produce desiluzionare și descurajare.

Așa cred, că adevăratul interes al »națiunii« pretinde, ca lumină să se facă. Numai în interesul bine priceput al națiunii poate fi, ca să se știe dacă sînt trădători de neam, criminaliști ordinari, între cei-ce lucră în numele națiunii?

Interesul »națiunii« pretinde să se facă lumină, la care să se cunoască adevăratele caractere și să se poată face purificarea necesară.

În acest interes al »scumpei națiuni«, la care d-ta cu atăta aroganță te-ai îndatînat a te provoca, te rog, dle Dr. V. Lucaci, împlinește-ți promisiunea dată, fă desvilierea zdrobitoare, care să lumineze »națiunea«, ca să cunoască »adevărul curat«!

Ear' eu, care din fericire sînt chiar așa de vechiu luptător ca și d-ta, — care am luat parte activă la viața națională până la procesul Memorandului, ear' după acel proces nu am lipsit dela o singură ședință a comitetului și așa am cunoștințe exacte și nemijlocite despre tot ce s'a întîmplat dela procesul Memorandului până în ziua de astăzi, care îți pot da asigurarea, că nimic nu s'a întîmplat, ce ar pute servi de basă procedurii d-tale, — te provoc, ca să faci deslușirile, cu care de 3 ani de zile te ameninți. La casă contrar, procedura d-tale o declar de manoperă nenațională, o declar de reclamă incuificabilă și neuitată în lumea civilizată între bărbați cinstiți.

Dej, 4 Ianuarie n. 1899.

Dr. Teodor Mihali,
advocat.

Noului Metropolit.

„Drapelul“ din București dedică din partea sa următoarele cuvinte noului Metropolit al Românilor ortodoci:

»I. S. Sa Meșianu, episcop de Arad, a fost ales Metropolit al scaunului din Sibiu. În coloana următoare cetitorii nostri vor pute vedea toate peripeziile alegerei, cunoscerea noului Metropolit și biografia sa. Amănunte mai complete decât acelea pe care le reproducem din »Tribuna« din Sibiu nu putem da noi.

Îmbulziți spre ușe, ei deschid cu zeci de mâni. Deschid și moșnegii, și însurății, și copilașii...

Și prin ușa larg deschisă, intră în lăuntru patru voinici, unul și unul.

Toți au ochii umezi de lacrimi, lacrimi cari scurse pe obraz au înghețat pe jumătate.

Căsenii se uită curios la ei... Cine sînt?...

Un țipet de bucurie ese din piepturile moșnegilor și ale însurățiilor.

— Oh, Doamne! Sînt ei, sînt fiii mei, pe cari îi credeam perduți! — exclamă bîrîrînd.

— Da, ei sînt, frații mei! — strigă înduioșat tînărul însurăt.

— Noi sîntem, scumpei părinți, noi sîntem, iubiți frați!... Auzit-am că ve merge réu, că niște păgâni v'au despoiat de moșie și că ei stăpînesc în casa voastră! Și, ne mai putînd răbda, alergat-am să vă ajutăm, alergat-am să vă scăpăm.

Urmează o scenă dintre cele mai mișcătoare.

Tatăl și mama își sărută copiii, fratele își sărută frații, cumnata își sărută cumnații...

Pe urmă, când cei patru frați povestesc pe unde au umblat atîta vreme de când părăsiră căminul părintesc, căsenii rămîn uimiți, auzindu-și că unul a fost în... Bucovina, altul în... România, altul în... Basarabia, ear' cel din urmă colo în... Macedonia!

Și cu toții cad în genunchi, își înalță ochii plîși spre cer și rugători mulțumesc celui de sus, șoptind merou: Crăciun fericit, Crăciun fericit!...

Cluj, Decembrie 1898.

Ioan Scurtu.

Noul Metropolit se urcă în scaun în niște împrejurări excepționale de grele pentru neamul românesc. Urgia ungurească nu s'a deslînșuit nici-odată ca acum cu o furie mai mare asupra neamului românesc de dincolo de Carpați.

Mult curaj, multă bărbăție, multă răbdare omenească și creștinească, multă înțelepciune și virtute va trebui I. P. S. Sale, ca să facă față cu succes acestor împrejurări triste și grele.

Dar' excesul de greutate este un îndbold pentru inimile drepte și bărbătești, nu un motiv de descurajare.

Neamul românesc a pus întotdeauna încrederea sa în conducătorii sei suflatești, și el n'a fost nici-odată amăgit în speranțele lui.

Biserica 'i-a fost școală, biserica 'i-a fost refuș, biserica 'i-a fost cetatea de zidurile căreia s'au sfărmat dușmanii, biserica 'i-a fost arma de luptă și de salvare.

I. P. S. Sa Metropolitul Meșianu are astăzi greaua, nobila și sfînta sarcină de a conduce sufletele atîtor credincioși și de a le feri de perire. Ca și toți frații nostri de peste munți, punem în P. S. Sa toată speranța noastră cu siguranță, că ea va reuși.

În aceste dispozițiuni de spirit îi urăm lungă, fericită și triumfătoare arhipăstorie asupra numeroșilor credincioși aflați sub înalta sa conducere sufletească.

Cronică politică.

Conferența contra anarhiștilor.

Conferența contra anarhiștilor, ce s'a ținut în Roma și s'a amînat fără a lua deciziuni meritorii, se vede, că nu va avea urmări practice. Unele din state nu sînt învoite cu cele-ce s'au decise acolo. Astfel din Bruxella se anunță, că Belgia și Olanda nu vor primi de obligătoare mai multe concluse ale conferenței. În Bruxella se crede, că conferența va avea fiasco.

O depeșă din Roma anunță, că din contră, conferența a ajuns la rezultate favorabile. Scopul a fost ca să se iee măsuri uniforme, cari să se aplice în toate statele. Dacă Anglia, Elveția, Belgia și Olanda nu poș accepta aceste măsuri, din cauza liberalității constituției lor, le vor accepta celelalte state și astfel uniformitatea va exista, deși nu completă.

După răboiu.

Între Spania și America s'a încheiat pacea, dar' în insulele Filippine nu e pace. Locuitorii insulelor nu sînt învoiiți a schimba stăpînul, ci ar vrî să se proclame independenți. De aceea ei persecută pe fostii stăpîni, pe Spanioli, dar' sînt gata a se împotrivi și Americaniilor. Ei sînt bine înarmați și guvernul din Washington trimite noue

Unui orator.

De câte-ori vorbești, tu capul
Ți-l clătini, doar' găsești idei un stol,
Primește, scump amice, sfatul:
Nu mișca golul — că te dă de gol!

Ioan Scurtu.

LEGENDA CRĂCIUNULUI

Cînd Maica Domnului plecase în călătorie, a ajuns într'un sat și a tras în gazdă la un om cu numele Crăciun. Neavînd loc în casă, s'a dus sub un șopru ca să doarmă. În timpul nopții 'i-a venit oasul de naștere, cînd a și născut pe Isus, un copil dragălaș. Nevasta lui Crăciun auzind că o femeie a născut în ieslea vitelor lor, s'a dus acolo să-i dea ajutor ca moașe. Dându-i ajutor, a băgat de seamă că nu este o naștere ca celelalte, ci este o naștere minunată, cu toate acestea moșii copilul. După aceasta s'a dus și a spus și lui Crăciun, bărbatul ei, că a moșit copilul femeiei ce a născut în curtea lor. Atunci Crăciun cînd a auzit că a moșit copilul unei Nazarinence, 'i-a tăiat amîndoué mâinile. Ea plîngînd și vîietîndu-se de dureri, o aude femeia care născuse, o chemă și vîzînd că din cauza ei, bărbatul seu 'i-a tăiat mâinile, 'i-a zis să le bage în scaldă copilului, că-'i va trece.

Ascultînd de această povară și băgînd mâinile în scaldă, s'a vindecat și s'au făcut mâinile cum erau mai înainte, ba chiar mai frumoase, fiindcă ea din naștere nu avea degete cu încheieturi, ci erau tapoșe. Vîzînd Crăciun această minune, a crezut că acest copil nu este decît fiul lui Dumnezeu și a crezut și s'a închinat lui, îngrijind de el și de mama lui și astfel a devenit adevărat moș al pruncului (Isus) și de atunci a rămas sfînt cu numele de Crăciun.

(„Șezătoarea“)

(Spus de baba Romanța Brăiloiu în etate de 70 ani din Vădeni).

trupe generalului Miller, care operează din Manilla contra lor.

În Cuba stările sînt pacifice. Luni, în 2 Ianuarie a trecut insula sub suveranitatea americană, arborîndu-se stindardul american, în locul celui spaniol. Actul acesta s'a făcut sîrbătorește și a fost salutat cu salve de tunuri.

Felicitările de Anul-Nou.

Felicitările cu ocaziunea Anului-Nou, devenite la publicul nostru o adevărată datorie convențională, pentru o mare parte a societății formează o sarcină de multe-ori foarte supărătoare.

Este fără îndoială un lucru plăcut, a ne aduce aminte la o zi atît de momentuoasă, cum e ziua aniversării, de toți amicii și binefăcătorii nostri, și a le adresa câteva cuvinte prietenești ori de recunoștință. Însă aceste semne de atențiune, ce ne place să le dăm și să le primim, devenite odată oareși-cum obligătoare și legate de o zi fixă, pentru mulți dintre noi, — odată pentru unul, de altă-dată pentru celalalt, — sînt împreunate cu mari inconveniențe.

Zilele ultime și cele dintăiu ale anului, aproape pentru toate profesiunile, sînt zile împreunate cu agende extraordinare, încât chiar la această ocaziune numai cu greu ne putem lua timpul pentru corespondențe particulare, și, achitîndu-ne în mare grabă de datoria ce ni-o impune obiceiul felicitărilor de Anul-Nou, este aproape inevitabil să nu uităm din consemnarea celor-ce avem să felicităm, câte o persoană dintre cele ce ne stau mai aproape.

De altă parte, pe cît de plăcut este, a ne convinge la sîrbătoreala aniversării de amintirile simpatice și simțimentele prietenești ce ni-le păstrează cunoscîții nostri mai intimi, pe atît de genant și supărător ne atinge, dacă între gratulații nostri mai dăm de o serie de amici, de cari noi uitasem și pe cari am întrelăsat a-ți felicită.

Nici nu mai vorbim de numeroasele casuri, cînd prin călătorii, ori morburii și alte necazuri, sîntem de-adreptul puși în imposibilitate de a ne conforma obiceiului felicitărilor, și astfel fără de vina noastră aparam în ochii prietenilor și cunoscîților ca oameni lipsiți de maniere ori atențiune. Deasemenea nu mai insistăm nici asupra părții financiare a acestui obicei, care ne impune și cheltueli, pentru mulți dintre noi adese simțitoare.

Cele expuse mai sus vor fi îndestulătoare, pentru a arăta, că arfi un lucru deopotrivă binevenit pentru toate straturile societății noastre, dacă obiceiul felicitărilor de Anul-Nou s'ar pute reformata astfel, ca pe lângă menșinerea părților sale bune și plăcute, să se eviteze inconveniențele lui.

Un asemenea remediu nu numai se poate afla, dar' în fapt se și practică la multe dintre popoarele înaintate în cultură, cari au înzestrat frumosul obicei al felicitărilor de Anul-Nou încă și cu o nouă și prețioasă însușire, punîndu-l în serviciul filantropiei.

S'a într'odus anume rîscumpărarea gratulațiunilor, astfel că toți aceia, cari donează cheltuelile avute în trecut cu felicitările de Anul-Nou, pentru anumite scopuri filantropice, — să primească la ziua aniversării o consemnare completă a persoanelor cari au adoptat acest procedeu.

Prin această s'au menșinut părțile frumoase și plăcute ale felicitărilor: ne reamintim prietenii nostri și ei își reamintesc de noi, gîndurile și simțimentele noastre se întînesc la sîrbătoreala aniversării; de altă parte sîntem scutiți de o mare pierdere de timp, și mai ales de eventualitatea, — de altcum cu greu evitabilă, — de a trece în ochii unor buni prieteni ca oameni lipsiți de atențiunea cuvenită.

La noi s'ar pute introduce acest obicei cu atît mai ușor, căziarele noastre — și nu este casă românească mai de dai Doamne, în care să nu între cel puțin unul din ele, — în vederea scopului nobil de sigur nu vor denega publicarea consemnării rîscumpărării.

În aprecierea acestora prin această luăm inițiativa pentru introducerea reformei amintite, punîndu-o în serviciul unui mareș scop național.

Anume propunem: ca toți acei membri ai societății române, cari consimt cu planul arătat, să trimită la casa »Asociațiunii« în Sibiu o sumă corespunzătoare cheltuelilor avute în trecut cu felicitările de Anul-Nou, cel

pușin însă suma de un florin, în scopul sporirii fondului »Casei naționale«.

Biroul »Asociațiunii« se îngrijească apoi, ca consemnarea rîscumpărării să se publice în numărul de Anul-Nou al ziarelor române din patrie.

În speranță, că propunerea noastră va întruni consimțîmîntul unor cercuri cât se poate mai largi, și astfel va pute contribui fie pentru început cu o sumă cît de modestă — la realizarea cît mai apropiată a unei frumoase instituțiuni naționale, o recomandăm cu toată căldura atențiunii publicului cetitor român. Sibiu, în ajunul Crăciunului 1898.

Ioșif Sterea Șulufiu.

Dr. Diaconovich.

G. Dima.

Dr. Octavian Russu.

Dr. Vecerdea.

Dr. Beu.

N. Penciu.

On. Tilea.

Rîsarit-a lumii lumina cunoștinței!

La armonia accentelor pîtrunzătoare ale ângereșcului cor din jurul Vîfleimului astăzi creștinismul român rîspunde cu echoul seu: »Rîsarit-a lumii lumina cunoștinței«.

Creștinismul român astăzi e pîtruns de idealismul cel mai curat, idealism, care în avîntul seu mărîț trebuie să fie un motor principal în viitor; trebuie să fie cinosura, ce ne va conduce la port sigur, a voințelor și inteligențelor noastre.

Idealul din Vîfleim rîsare în Suveranul nostru suprem. Cu acest ideal rîsare lumina cunoștinței și conștiința a entității noastre sociale și mai pe sine naționale: »Rîsarit-a lumii lumina cunoștinței«.

Și călăuzit de lumină omul se avîntă spre desvîrșirea sa; a rîsarit lumina, și aceasta trebuie să fie farul social al întregii omenimi. Căci în sfîrșit odată trebuie să se recunoască pretinderea drepturilor publice, sociale, private, individuale.

Astăzi dreptul e cucerit și se afirmă de sine. Demnitatea se zeifică, onorul se menține, virtutea strălucește, forța spiritului distruge forța brută, forța egoistică.

Armonia dară gîntilor, cântați popoarelor, că astăzi »dreptatea« începe mersul seu spre triumf. Solia divină o îmbracă în lumină, adevîrul iubilează în plenitudinea sa.

Auziți neamuri și înțelegeți, că Christus din Vîfleim a fost iubitor de neam și patrie. Recunoaște, și a recunoscut, că drepturile popoarelor se afirmă, și că fiecare popor e volnic de tesaurul seu, de moștenirea sa, de tradiția, firea, voința, portul și limba sa, proprietăți inalienabile, imprescriptibile, necum de oameni, dar' nici chiar de vremuri.

Forța drepturilor noastre, pe lângă aceea că le reclamă firea, natura însași, le mai reclamă lumina conștiinței, ce rîsare din Vîfleim. În această lumină Românul cu adevîrat bun trebuie să fie și bun creștin, și creștin bun și Român verde.

Nici un popor nu e volnic să atenteze la viața socială națională a altui popor, nu e volnic să-l împedecă în sborul seu spre »desvîrșire națională«. Atentatul de »leşa națiune« e atît de laș, mărșav, brut, brusci și barbar încât cu dreptul se poate pune alături cu brigantajul ordinar.

Eul național e intangibil, întocmai ca și eul privat.

Creștinismul proclamă, că scopul nu justifică mijloacele, prin urmare »sfîrșirea pînmăghiară« cu a sa »idee de stat« nici-cînd nu poate justifica mijloacele silnice, brutale și de barbarie, necum de lingușire și bunăvoe.

Toate popoare e a datorință să-și conserve entitatea proprie națională. A ataca alte entități chiar în »lumina conștiinței« lor de »a fi« Români și creștini, e brigantaj. Prin urmare pe cît defensivă noastră e de justă »pe atît ofensivă lor e de criminală.

E lucră cinstit și frumos a se anima pentru ideile și idealuri. Numai e întrebarea, că idealul onest e? Dacă e onest, atunci o eventuală însuflețire e o spontaneitate a luminei conștiinței. Dacă e neonest, atunci însuflețirea pentru așa ceva e »fanatism« condamnabil, fie din punct de vedere religios, fie național.

Că idealul nostru e onest și egalează cu pacea, e sigur. Nu voim, nici poftim alta decît să ni-se respecte drepturile în toate împrejurările: limba și legea.

Datorința menșinerii proprie și individuale e prima datorință. Acesteia-i urmează conservarea ca »specie«, conservarea etnică națională.

Suveranul omenimei care în Vîfleim își începe cariera vieții sale a consacrat prin-

ciplul național, ear' moartea Lui a fost un martiraj nu numai pentru drepti, ci și pentru drepturi.

Însuflește-te astăzi popor român, că ești popor de viață, popor înrudit cu neamuri mari și tari, ești surcel nobil din trunchiul latin, și nu e iertat să cazî, cînd acum a rîsarit »lumina cunoștinței«!

Să luptăm, să ne jertfim! Nu din pasiune, nu din rivalisări între frați, nu din pruritul contrazicerii, nu din interes mărșav, ci din convingerea »conștiinței«, din legalitatea dictată de mîntea și simțul justiției.

În ziua în care se accentuează pacea pentru »oamenii de bunăvoie«, politica militantă română are să-și însemne, că bună credința e condiție sine qua non, pentru-ca programul revendicării naționale să-și ajungă cu siguranță scopul, exchizînd politica de intrîgă, de indisciplină de duplicitate, de comodatitate și aventură.

Cu încredere deci, și cu vilfă să dăm avînt intențiilor bune și oneste »oamenilor de bunăvoie«. Opinia publică română e vremea să-și deie judecata sa mortiferă ori incurajatoare și de viață dătătoare.

Timp de însuflețire e azi și vreme de bună veste, că deasupra peșterii din Vîfleim fâlăie stindardul cu glorioasa inscripție: Națiune și Religione.

Sîrbători fericite!

K

Din analele justiției maghiare.

— Casul dela Trîmpoele. —

(Urmare).

Comanda gendarmerească a împunericit pe sergentul dela Abrud, ca acesta să cerceteze cele zise în arătare.

El a venit în comună și după-ce s'a convins, că nici-cînd noi nu am avut servitoare cu un asemenea nume, după-ce a căutat-o cu lampa lui Diogene și de abia a aflat-o, a întreat-o și s'a convins, că ea nu a vorbit astfel de vorbe și nici noi nu o cunoșteam încă, necum să ne fi fost servitoare, s'a sistat cercetarea și el s'a depărtat.

A făcut id notar a doua arătare, în care pretindea ca pe noi să ne dețină, de oare-ce tractăm gendarmii și astfel fi conducem pe căi rătăcite.

Nu a fost luată în considerare nici această arătare.

Au trecut de atunci 7 luni. Se făcuse la aparență tăcere. În ascuns însă se lucră prin tot felul de comploturi. Susțineau, că noi le-am fi dat gendarmilor informațiuni, pe baza cărora ar fi fost ei deținuți și încarcerați. Voiau deci să-și rîsbune.

Vîzînd ei acum, că nici cum n'au putut reuși, s'au cugetat să ne facă pe noi ca aceia, în casa cărora s'a făcut complotul, și a ucide pe femeia de mai sus.

Fost-au și oameni buni și cu frica lui Dumnezeu, cari auzind și vîzînd cum inimicii umblă ca să afle oameni scăpătați spre a fasiona ceva compromițător pentru noi, spre a aduce diferite minciuni, ca cause și motive, au venit de ne-au spus. Ba până acolo au mers acești netrebncii, că chiar și timpul exortării noastre le depîseră cu 4 săptămîni înainte, căci cu 3 săptămîni înainte de ziua exortării a venit un bun credincios, Nicolae Jigera, la tatăl meu și 'i-a zis:

»Părinte, grijește, căci eu în Zlatna am auzit, că pe d-ta, ca să te facă de ris popoarelor, te vor prinde gendarmii și tocmali în ziua de Paști te vor duce la Zlatna, ca să nu poști servi Sf. Paști în această sfîntă zi, ear' pe noi să ne facă de ris celorlalte sate, că sîntem fără preot în cea mai însemnată zi.

Tatăl meu 'i-a înfruntat și 'i-a făcut atent, și aceasta pentru-că le credea toate de niște scornituri și fleacuri de stradă, ear' de altă parte pentru-că caracterul și poziția noastră socială și materială nici-cînd nu a putut da nici cea mai mică umbră de presupunere, că doar' numai am fi în stare a ne amesteca în chestiuni criminale.

Pe lângă toate acestea omul de mai sus a vorbit ce a auzit, și ce adevîr s'a făcut, căci diavolul lucră și lucră cu mijloacele și puterea diavolească. Și conform planului satorit de ei, așa s'a întîmplat.

Fără să știu eu de toate aceste machinațiuni și planuri mărșave, fiind în Cămpeni ca învîfător, mă trezese numai că în 11 Aprilie n. 1898, Luni în săptămîna patimilor, la orele 3 d. a., se prezentă la locuința mea 3 gendarmii, tocmali pe cînd îmi organisam mica bibliotecă. Mă provoacă ca să le arăt toate cărțile și manuscrisurile de care dispun, adevă voesc să-mi facă »perchișite domiciliară«. Le-am cerut ordinul, pe baza căruia sînt în drept de a face aceasta. Mi-au denegat orice ordin; eu le-am interzis cercetarea, însă ei de puterea armelor dispunînd, mi-au arătat baionetele, zicîndu-mi, că nu le trebuie permisiunea mea. Au căutat tot și toate de ce dispuneam și neafînd nimic mi-au anunțat, că trebuie să plec cu ei în comuna Șohodol, și numai sub o împrejurare gravă, ivindu-se, voiu fi silit a merge și la Abrud.

'I-am întrebat că pentru-ce? Și în ce chestiune mi-au făcut perchișiia? Nu au voit a-mi spune, ci amenințându-mă mi-au demandat să plec, căci au puțin lucru acolo.

Cugetam că doar vor avea a căuta ceva și în casele ce le avem în această comună, deci fără ca să cuget, că doar de aici vor avea chef a face cu mine un turneu, am și plecat fără a-mi lua măcar o călărie, fiind această comună cea mai apropiată de Câmpeni.

M'au dus nu pe drumul regulat ci pe niște prăpastii, mereu înfruntându-mă: 'Acum ești în mâinile noastre, mai vineți chef să fii naționalist? te vom face noi naționalist, te vom înveța noi să te bațjocorești cu Ungurii. Le-am dat răspunsuri neașteptate, dar' merit.

Ajuns în *Sohodol* nu au voit a-mi lăsa a merge la casele mele, pentru-că acolo se petrec noaptea, ci m'au dus la subjedele comunale, unde sub pază strictă am petrecut noaptea. Pretindeau ca jos în paie, în cari porcii se culcase, să mă culc și eu, între ei. — La această obraznicie internu-mi s'a revoltat și le-am adresat cuvintele: 'Ved că impertinența d-voastră e la culme, și aceasta pentru-că nu aveți nici cea mai elementară creștere de om. Cugetați că eu sunt ca d-voastră, sau cu mine voiați a tracta conform culturai și manierelor d-voastre asiatice? Cugetați poate că eu, deși în această situație, mi-e frică de baionetele d-voastre? Nu! nu mă tem, nici 'mi-e frică, ce D-zeu atotputernic a dat internului meu ca un tesaur de neprețuit păstrează, — și dacă EL, atotputernicul m'a zidit Român, acela am să fiu credincios fiu al bisericii și națiunii scumpe până la moarte. — Pretind, făcându-vă responsabili pentru sănătatea mea, a 'mi-se face un pat corăspunzător obiceiului meu de traiu'.

La acestea furia lor într'un mod vehement era să se manifeste, însă după-ce 'i-am făcut încă odată responsabili despre sănătatea mea, refuzându-le mai departe ori-ce răspuns la întrebările lor, subjedele a și făcut culcușul dorit.

Dimineața, după oare-care consultare secretă a lor, ved numai că doi se depărtează, ear' unul a rămas lângă mine. După-ce îmi luasem dejunul sosesse și acei doi aducându cu ei încă un individ, *Stan Dumitru Mamega*, căruia îi lipsește facultatea de a judeca. Acest individ, în noaptea omorului descris mai sus dormise la locuința părinților mei.

'Mi-au demandat să plec înaintea lor spre Abrud. Am refuzat, și am insistat să-mi permită a lua o călărie până la Abrud.

'Mi-au refuzat pretensiunea zicând că am să merg pe jos, căci nu sunt mai mare domn ca dînși. Am protestat pretinzând a se aduce un medic, care să constate aptitudinea mea de a face un drum mai lung pe jos, și m'ai cu deosebire aceasta până la Abrud peste dealuri și coaste piezișe, și în acel timp nefavorabil.

Văzându-se prin aceasta constrinși 'mi-au conces, și astfel am încălecat pe un cal, spunându-le că înaintea lor nu v'oi merge, căci ved că e o chestiune prea murdară.

Am mers îndărătul lor la depărtare de 30-50 pași sub condițiunea pusă de ei, că la ori-ce depărtare în vre-o direcțiune mă vor împușca. Ajungând în apropierea Abrudului m'au luat cu forța jos de pe cal, dând calul unui om din *Sohodol* ce se întorcea către casă. Am fost silit a merge cu ei până în oraș la casarmea gendarmerească, unde ajungând la orele 12 din zi, s'a pus de pază un gendarm lângă mine, ear' altul lângă individul ce a fost exortat cu mine.

Aci m'au anunțat, că la 2 ore p. m. vom pleca pe jos la Zlatna sau Trâmboeale. Am pretins a se aduce o trăsură și că numai astfel v'oi pleca, ceea ce s'a și întâmplat.

Aci 'i-am întrebat earăși, că în ce chestiune și pe ce basă își bat joc de mine în mod neuman și neiertat? 'Mi-au refuzat și de astă-dată ori-ce răspuns. La orele 2 p. m. în acea zi, 12 Aprilie n., am pornit și am ajuns în comuna Valea-Dosului după orele 6 p. m. De aci am fost exortat prin o tină mare cum rar se putea găsi, în Trâmboeale la judele comunale, unde am fost staționat afară. Era frig. După un timp am provocat pe sergentul să nu-mi bată joc de mine, periclitându-mi sănătatea, ci să-mi concedă a merge la locuința părinților mei, și dacă vor avea cu mine ceva apoi poftescă, căci nu mă v'oi duce în curând de aici, sau dacă nici așa nu voesc, apoi poftescă cu mine și mă supravegheze, dar' acolo și nu în alt loc.

Nu au băgat în seamă vorbele mele, astfel că numai după a 4-a provocare, după 1 1/2 oră și după-ce străbătuse frigul în corpu-mi, 9 ore fiind și întunec besnă, am fost dus pe o cărare înșelătoare, printre niște bolovani și mocirle în direcțiunea locuinței părinților mei.

Ajungând în apropierea caselor noastre au luat altă direcțiune, și pe lângă toate ale mele insistări spre a-mi lăsa peste noapte acasă, nu au voit, ci cu un ton demandător 'mi-au tras vre-o câteva de cele sfinte, ce numai dela ei poți auzi și m'au dus în casa unde a fost ucisă femeia bătrână *Sofia. Vasile Traian Motrăna*.

(Va urma).

Chestiuni școlare.

Vorbele mișcă — exemplele atrag.

Alba-Iulia, 4 Ian. n.

Invțătorii gr-cat. din tractul Alba-Iuliei întruniți ieri în număr complet, consultându-se asupra mai multor chestii cari îi privesc, au adus și următoarele două concluse importante, pe cari din însăreinare le dau publicității:

1. Să se trimită o reprezentațiune la p. v. consistor metropolitan din Blaj pentru a se deschide în decursul verei anului 1899 un curs de muzică de 6 săptămâni, unde invțătorii să-și însușească notele în atâta măsură, pentru a pute compune coruri do băieți și de adulți.

2. Basați pe promisiunea redacțiunei 'Foi Poporului', că cu 1 Ianuarie 1899 își va apăre numita foaie și cu un adaus pedagogic, — unul fiecare a promis și s'a deobligat, că va abona 'Foaia Poporului', trimițând prețul abonamentului încă înainte de 1 Ian. 1899 st. v. la administrațiunea acelei foi.

În fine cu bucurie salut pe amicul meu *Teodor A. Bogdan* pentru 'glasul' seu din 'Tribuna' de azi.

Acestea în speranță, că și alții așa vor face.

Ioan Pampu,

pres. Reun.

Cronica zilei.

Sibiu, 5 Ianuarie n.

Colaboratorilor,
correspondenților și tuturor
cititorilor noștri

Serbatori fericite!

Redacțiunea.

Din cauza sfintelor serbatori ale „Nașterii Domnului”, numărul proximal foii noastre va apăre numai Lună seara.

Adaus. La numărul acesta se adauge un suplement foiletonistic de următorul cuprins:

Etica creștinismului, meditațiuni de Crăciun, de Valer Moldovan.

Ce rău... poezie, trad. de Elena din Ardeal.

Ultima oră, novelă de P. B. De laobad.

În Alba-Iulia s'a pornit acțiune pentru înființarea unei societăți de lectură a »economilor și meseriașilor». În acest scop s'a ales deja un comitet.

Făgărașul și obstrucțiunea.

În congregația din 3 Ianuarie c. a comitatului Făgăraș a venit pe tapet rescriptul comitatului Ciongrad, în care se condamnă obstrucțiunea. Mamelucii, în frunte cu Bauszner, au propus, ca congregația să adereze la condamnarea obstrucției și aceasta să se aducă la cunoștința dieței.

Deputatul Dr. Șerban a combătut cu argumente puternice propunerea, a criticat faptele nevrednice ale guvernului și a propus, ca rescriptul să se iee la cunoștință. Contra rescriptului a vorbit și preotul săses Fleischer.

La vot însă au învins mame-lucii și Bauszner și s'a câștigat un nou merit înaintea stăpânului seu Bánffy.

Monument lui Șaguna. Membrii familiei *Mocsonyi* au contribuit la colecta pentru ridicarea unui monument lui Șaguna 1000 de coroane.

Contribuirele decurg în mod îmbucurător. »Telegraful Român» e informat, că în mai multe părți s'au adunat deja sume frumoșele.

La Galați, din inițiativă privată, s'a zidit un frumos teatru.

Inaugurarea lui se va face la 28 Decembrie v. în prezența dlui V. A. Urechia, reprezentantul comitetului Teatrului-Național.

Se vor juca în acea seară piesele: *Alexandri-Mircești* de dl V. A. Urechia și *Fântâna Blanduziei* de V. Alexandri de cătră chiar artiștii Teatrului-Național din București. Acestia vor rămâne în Galați încă pentru două reprezentațiuni, la 29 și 30 Decembrie.

Horia și generalul. Când s'a dus Horia la Viena, ca să arete Impăratului pă-surile Românilor ardeleni, generalul adjutant, fiind și Impăratul de față, îl întrebă ironic:

— Spui că ești Român? În care parte de lume trăiești România ăia?

— În Transilvania, Excelență.

— Aha! În țeara unde oamenii mănâncă numai carne de măgar?

Horia se aprinse. Impăratul zimbă.

— Da, Excelență, de acolo sânt. Dar' de unde știi lucrul pe care l'ai spus.

— Îl știu, pentru-că am fost și eu odată prin Transilvania.

— Mare lucru! Mă mir cum nu te-ai mântcat România ăia!

Generalul s'a înroșit, ear' Impăratul a ris cu hohot.

Societatea de ajutor a doamnelor române a donat prin d-na secretară Z. Mandra suma de 500 lei, societății de cultură *Macedo-Română*.

Logodna milionarilor. Ficiorul vesticului milionar *Wiliam Vanderbilt* și-a fidațat de soție pe *Virginia Fair*, fiica unui bogat senator din California. Mirele e numai de 22 de ani și are în posesiune jumătate din moștenirea de 500 milioane fr., ce 'i-a lăsat tatăl seu.

E interesant, că deși are atâta potop de milioane, tot 'și-a căutat o mireasă cu zestre pricinărar. — Și apoi se nu umblăm noi — necăjiți, după zestre în rușul capului?

Spesele miliției și ale instrucției. Un ziar francez publică o interesantă comparație între sumele ce le dă Franța, Anglia, Germania și Statele-Unite pentru miliție și pentru instrucție.

Anglia cheltuște anual pentru miliție și marină 1,016,250,000 franci, pentru instrucție 253,500,000 franci, pentru instrucție 303,000,000 franci. Franța pentru miliție 914,250,000 franci, pentru instrucție 198,000,000 franci. Statele-Unite pentru miliție 417,500,000 franci, pentru instrucție 922,250,000 franci. Astfel dar' până când statele culte din Europa dau de 3-4 ori mai mult pentru miliție, Statele-Unite cheltuiesc de 2 ori mai mult pentru instrucție decât pentru miliție.

Efectele maghiarisării numelor. În zilele trecute Curia din Budapesta a pertractat un proces, în care acuzat era un anumit *Munk Fülöp*, pentru crima găzduirii de obiecte furate.

Hanberger A., care era finut ca complice al lui *Munk* a spus hotărât, că deși pe vremea aceea *Munk* se numia *Wild* *Henrich*, el 'i-a găzduit furturile ce le-a făcut.

S'au adus martori, dar' aceștia auzind, că acuzatul se cheamă acum *Munk* și nu *Wild*, n'au cutezat să jure, că *Munk* e vinovat. Cu toate aceste tribunalul a osândit pe *Munk-Wild* la 4 ani închisoare. Osânditul a recurat și Curia 'l-a achitat acum pe motivul, că nu e deplin adevărat, că *Munk* care s'a chemat odată *Wild*, e identic cu *pungasul* *Wild*.

Fie achitarea lui *Munk-Wild* justă sau nejustă faptul rămâne, că maghiarisarea numelor poate servi de bun paravan crimelor noilor patrioți și acesta încă e un succes al maghiarisării.

Patria franceză. Un număr de personalități marcante din Paris, între cari academicienii *Duc de Broglie*, *Coppere*, *Brunetiere*, *d'Hausenville*, *d'Audifret*, de *Mun*, *Lemaitre* și *Bourget*, au fondat o nouă ligă numită »La Patrie Française». Scopul e combaterea agitațiunii dreyfusiste și întărirea solidarității franceze. Așadar' și Francezii trebuie să se apere.

Gădele Francei. Nu e vorba de semitism. E vorba că în urma cererii sale, călăul *Deibler*, a fost pus la pensie după un serviciu de 52 de ani. Cele 52 de execuțiuni făcute de *Deibler* au costat pe statul francez un milion și un sfert de lei. Succesorul seu este fiul și ajutorul seu *Anatole*.

Patru femei literate otomane au fost decorate de Sultanul cu ordinul *Chefakal* cl. II. Aceste sânt: *Fatma-Alli* hanum, autoara cărței »Musulmanii contemporani»; *Chazie* hanum, directoară și *Nighiar* hanum, redactoară a gazetei de dame »*Hanemlarahamsous-Gazeta*»; în fine femeia lui *Mehmed-Djevdet* effendi, directoară-proprietară a ziarului »*Terdjumiari-Hakikat*».

Degradarea lui Mattasich-Koglevich. Nenorocitul erou al aventuriei prințese *Luisa de Koburg*, după-cum am amintit, a fost condamnat la închisoare pentru falsificări de cambii. Acum se vestește, că tribunalul militar înainte de a-l trimite în închisoare 'l-a și degradat, pentru modul de traiu »ne-corect» pe care 'l-ar fi dus fostul locotenent.

Din Tâmbaia ni-se scrie: Din posta redacțiunei nr. 277 al »Tribunei» am înțeles, că dl *Mugur-Mugurel* a adresat niște întrebări bănuitoare, cătră cei din Tâmbaia, care însă onorata Redacțiune numai cu subscrierile adevărate le-ar pute publica.

Domnul *Mugurel* ar lucra bărbătește, dacă ar eși afară din *Mugur*. — Până atunci subscrișul numai într'u atâta îi poate satisface curiosității, că cu ocaziunea banchetului și petrecerei de vară aranjate la sfintăre și în favorul bisericii din Tâmbaia, domni cassar și controlor, în ziua următoare după

sfintăre au făcut subscrișului cea mai punctuală socoteală, aflându-se toate protocoalele respectivilor domni corecte și în ordine, pentru-ce încă atunci le-am exprimat în numele comitatului bisericești cea mai adăncă mulțumită.

La ori-ce alte întrebări servesc bucurios domnului *Mugur-Mugurel* sub condițiunea de mai sus, care altcum o pofteste și onorata Redacțiune. Tâmbaia, la 3 Ianuarie st. n. 1899. *Romul Marchiș*, preot gr-cat. în Tâmbaia.

Roadele căsătoriei civile. De atâtea-ori am spus că legile proceleite »bisericești», cari au introdus căsătoria civilă sânt cât se poate de funeste pentru țeară, căci prin ele se slăbește simțul religios și îngrozitor se lăfeste imoralitatea. Cei-ce au hesitat să creadă acest adevăr se pot acum convinge din spusele și datele oficioase ce le servește chiar inspectorul matriculanților din Ardeal, *Kathony Domokos*. În septemănile trecute acesta a făcut un turneu pe la matriculanți și acum spune, că cu groază a trebuit să vadă că numărul concubinatelor crește înspăimântător. A aflat multe comune de câte 50-60 familii, dintre cari 10-15 trăiesc în concubinată. Pentru aceea inspectorul îndemnat s'a simțit acum să deo riguros ordin matriculanților ca să lucre într'acolo, ca concubinatele să mai scadă.

Ordinul acesta e o tristă mărturie că noile legi bisericești duc țeara pe pōvirișul imoralității — mulțumită guvernării ungurești, care le-a introdus.

Concert. Măne, Vineri, în 6 Ianuarie n. va concerta capela militară a reg. de inf. nr. 31 în restaurantul »*Stadtpark*». Începutul la 7 ore seara. Întrarea 20 cr.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor noștri la inseratul atelierului de aurărie și argintărie al dlui *Iuliu Erős*, inserat ce se publică acum pe pag. 4 a ziarului. În acest atelier de bun renume se pot cumpăra frumoșe cadouri.

Atragem atențiunea p. t. publicului nostru cetitor asupra inseratului »*Parfumeria Meltzer*» publicat pe pag. IV. Cele mai frumoșe cadouri de Crănciu de aici se pot procura.

Asthma, boalele de piept și ori-ce tuse, apoi boalele de gâtlej, grumazi și boalele convulsive de plămâni, precum și strimoarea la piept și flegma se vindecă mai curând prin folosirea preparatelor de mulți ani probate și de medici prescrite thea sf. *George* și praful sf. *George*, ce aparține la theă. Aceste renumite specialități au redat până acum sănătatea la mii de oameni, ceea-ce dovedesc nenumeratele scrisori de recunoștință. În calitate originală se pot procura numai dela *Farmacia sf. George*, *Viena V. Wimmergasse 33*. Două pachete costă 1 fl. 20 (fără porto).

Prin analize și observațiuni făcute de autorități medicale s'a constatat, că recunoscuta apă amară »*Franz Iosef*» după compozițiunea sa este singurul mijloc salin purgativ de efect durabil, și apă plăcută la beut. Această apă se poate căpăta pretutindeni.

Știri mărunte. Doamna și domnul *Titu Măiorescu*, au plecat la *Abazia*, unde vor petrece serbatoriile Crăciunului.

— Dl *Dimătrie Sturda*, prim-ministru și ministru de externe și dl *G. Pallade*, ministru de finanțe au plecat ieri după amezi la *Constanța*, unde va petrece serbatoriile Crăciunului.

— După serbatoriile dl prim-ministru *Dim. Sturda* va pleca pentru câteva zile în străinătate. Dl *Sturda* se va oprî, după cât se afirmă o zi în *Viena*.

— Deputatul *Szőgyény László*, deputat ales în cercul *Bocsa-montană* a murit.

Din Bazos (Bănat).

Tinerimea română din comuna *Bazos*, comitatul *Timișoarei*, învitat la concertul împreunat cu petrecere de dans, ce-l va aranja sub conducerea dlui invțător *Aurel Bădescu*, în favorul copiilor săraci dela școalele române de aici, în 6/18 Ianuarie (în preesara s-tului *Ioan Botezătorul*), în sala de invțământ a băieților, pe lângă următorul program:

»Astăzi firea apelor», cor quartet mixt. »Sărba», cor sextet de V. Magdu. »Statornicia în credință», poezie decl. de coristul *Iosif Pigi*. »M'as mărta», cor sextet de T. Popovici. »Sentinela română», poezie declamată de *Trăila Pătroane*. »Brăul popilor», cor sextet de G. Musicescu. »Lugojana», cor sextet de I. Vidu. »Nevasta care iubește», cor sextet de G. Musicescu cu acompaniament de fisarmoniu. »Cum se poate cineva îmbogăți?», disertație cetită de *Ieftimie Pascu*. »Zis-a badea», cor sextet de G. Musicescu cu acompaniament de fisarmoniu. »Românețuța», cor quartet mixt. Într'e pauză se va juca jocurile naționale »Bătuta» și »Călșerul». Începutul la orele 8 și jum. seara. Biletul de persoană 1 coroană, de familie (3 membri) 2 coroane. Oferte și suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțumită la adresa casarului *Toma Jica*, și se vor cuita pe cale jurnalistică. Pentru-ca să putem lua dispozițiunile necesare întru întimpinirea oaspeților la gară, onor. domni din jur, sînt rugați ca să ne avizeze prin o corespondență adresată invțătorului *A. Bădescu*, președintele societății. **Comitetul aranjator.**

POSTA REDACȚIUNELI.

Dlul *I. Popescu* în T.-de-sus. Primit. Vom vedea dacă e de publicat. Ceealaltă, fiind de Anul-Nou, am lăsat-o pe atunci. Cererea nu 'i-se poate împlini.

Dlul *T. R.* în P. Primit cu mulțumită. Bine zici, »apărătorii 'i-au compromis cauza». Într'o scrisoare eventual mai detailat.

»Serisoarea» — fără nume — și fără »doar și poate» de frumoasă, nefiind legată de Crăciun am reținut-o pentru alt număr. Din »Munți» așteptăm ceva tot așa de frumos.

Dlul *I. P.* în *Alba-Iulia*. S'a publicat în »Foaia Poporului». S'au tipărit însă și în broșură. Adresați-vă la »onor. comitet al »Reuniunii» de cetire și cântări în *Zagra* p. u. *Magyar-Nemegye (Beszterce-Naszód m.)* trimițând în epistola marce în preț de 30 cr. pentru recomandare și deobligându-vă că în timp de o săptămână, după decopiare, le veți trimite earăși recomandate.

Mai nou.

Obstrucțiunea în floare.

Opoziția continuă a obstrua cu votări nominale.

În ședința de azi a dieței s'au făcut la verificarea protocolului 12 propuneri de modificări pur stilare cerând pentru fiecare propunere votare nominală, ceea-ce a trebuit să se admită.

Aceste votări pot ocupa trei ședințe întregi.

Sosiți în Sibiu.

În 5 Ianuarie n. 1899.

Hotel »*Impăratul Romanilor*»: *Schram*, căpitan, *Ioșefina Makesh*, actriță, din *Viena*; *Vuk*, neguțtor de lemne din *Budapesta*; *Szendrey* din *Budapesta*, *Misug*, *Kincses*, din *Dej*, *Konrad*, *Juhl*, *Fischer*, *Kestenbaum*, din *Arad*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

Hotel »*Neurhrer*»: *Zurkovits*, proprietar din *Szt.-Tamás*; *Weinerth*, comerciant din *Brașov*; *Prikel*, locotenent.

Hotel »*Meltzer*»: *Roza Szöcs*, *Irma Gärtner*, din *Budapesta*, privatiere; *Ianosy L.*, *Ianosy M.*, din *Uifalau*, comercianți.

VIATA SOCIALA.

Concertul sodalilor români.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu, învitat la concertul împreunat cu teatru și joc, ce se va aranja Sâmbătă, în 2/14 Ianuarie 1899, în sala cea mare dela »*Gesellschaftshaus*», sub conducerea dlui *Candide Popa*, inv. la școala de aplicație a seminarului »*Andreian*». O parte a eventualului venit curat este destinată văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu lipsiți de mijloace.

Începutul la 7 1/2 ore seara. Prețul de intrare: de familie (ă 3 persoane) 1 fl. 80 cr., pentru domni 1 fl., (membrii Reuniunii 80 cr.) pentru dame 60 cr. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Bilete de intrare — seara la cassă.

Programa:

I. Concert 1. »Cu respect vă salutăm», cor de dame, de

Metasă Foulard 65 cr.

(FOULARD-SEIDE)

— până la **3 fl. 35 cr.** pro metru, desemnurile și colorile cele mai noue —

precum și metasă Henneberg, neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vîrgată, carré, moștrată, Damaste etc. (cam 240 diferite calități și 2000 diferite colori și desemnuri etc.

Pentru haine și blouse din fabrică. Privăților li-se trimite franco și liber de vamă, în casă.

Mustre se trimit cu posta primă.

[4] 1-52

(în Elveția porto postal e dublu).

Fabricile de metasă ale lui G. Henneberg în Zürich,
(liferant de curte c. și r.)

Daruri de Crăciun.

Cele mai frumoase și mai elegante cadouri de Crăciun și Anul Nou sînt

Parfumeriile

pentru îngrijirea pielii, pentru conservarea teintului frumos, pentru păr, dinți etc., cari se pot procura dela cunoscuta, solida și prompta firmă

Parfumeria Meltzer,

[2407] 10-

strada Cisnădiei. — Edificiul comandei de corp.

Fabrica de săpun și lumini Gustav Meltzer,
strada Gușteriței, Sibiu.

Prea stimatelor

Doamne

li-se imbie ocazia binevenită de a-și pute procura *confejeciunile* cele mai bogate pentru

MIRESE

și COPII

din depositul bine sortat și solid lucrat

confejeciunea de albituri

a etablisementului

Julius Wermescher,

Sibiu.

(Edificiul „Transilvaniei“).

[2355] 4-7

Schimbare de local!

Am onorul a vesti pe stimabilii mei mușterii, că cu începere din 3 Ianuarie n. 1899 mi-am strămutat

[2] 3-8

atelierul

din Piața-mare nr. 5, în strada Măcelarilor nr. 3.

Se roagă de binevoitorul sprigin stimătorul

urmaș al lui M. Némety

Iosif Török,

barbier și friser.

Escrere de licitațiune.

Comuna Orlat (comit. Sibiu) vinde pe calea licitațiunii publice din pădurea „Piscul Vulturului” lemnele de fag de pe un teritoriu în extensiune de 2608 mtr. cub.

Prețul de strigare este satorit cu suma de 1300 fl. v. a., ear ziua licitațiunii se defig pe 12 Ianuarie n. a. c., la 10 ore a. m., în localul cancelariei comunale.

Doritorii de a licita se-și înainteză ofertele lor provizate cu vadiumul de 10% a sumei de strigare până la 12 Ian. n. a. c. înainte de începerea licitațiunii verbale subscrisei primării; cele sosite mai târziu nu se vor lua în considerare.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în ori-ce timp în cancelaria comunala.

Orlat, 2 Ianuarie 1899. [7] 2-2

Primăria comunala:

Drăgan,
notar.

George Stoita,
primar.

Cea mai bună Halva

de Andriap liferează pe lângă prețurile cele mai moderate

Julius Müller's Nachfolger

Brașov. [8] 3-8

HOTEL

„La pădurea Carpaților”
RESTAURANT.

[1904] 10-5

Magazin cu coloniale

depu cu vinuri de **Drăgășani.**

Emilian B. Bratieanu,

București, Calea Griviței 171.

(Casa proprie)

KATHREINER

cafeaua de maltă
Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai mulți ani ca cel mai excelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — În sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 1-10

»Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu.

După-ce ninge

omul cu rînduială

își cumpără călindar.

Ce fel de călindar? Binevoiiți a alege din cele-ce urmează:

1. „Călindarul Poporului” anul XIV., bogat ilustrat, popular, cu tendențe naționale. „Răvașul nostru”, rubrică unică la călindarele românești, conținând cronica întâmplărilor de peste anul trecut. Toate foile l-au laudat.
20 cr.
(5 cr. porto postal).
2. Călindarul „Minervei” anul I. Primul și mădrușul produs al noului institut de arte grafice „Minerva” (Filip, Morlan, A. C. Popovici și Tălașescu) în București, împodobit cu multe ilustrațiuni și tablouri colorate. Material bogat, instructiv și distractiv, cu tendențe naționale. Atât prin cuprins cât și prin formă e merit a deveni călindarul aristocrației intelectuale și a elitei române.
80 cr.
(10 cr. porto postal).
3. Călindarul revistei „Lumea ilustrată” anul VI. Călindarul cel mai bogat în ilustrațiuni actuale de interes românesc și de cele din lumea mare. Interesante ilustrațiuni din călătoria Regelui Carol la Petersburg. Portretele tuturor suveranilor, ale actualilor miniștri din România. Portretele tuturor senatorilor români, etc...
70 cr.
(10 cr. porto postal).

Comande se pot face la

„Tipografia”, societate pe acțiuni,
în Sibiu, strada Poplăcei nr. 15.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric,

[8] 1-24

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori-ce parte, îndată-ce clopotele sînt bătute de o lăture prin ceea-ce sînt mîntuite de preparare.

Cu deosebire recomand

+ clopote patentate găurite +

de mine inventate și mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

La expozițiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.

Preț-curenturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

—| fondată la anul 1868 |—

în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiul propriu),

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

contra pericolului de foc și exploziune:

clădiri de ori-ce fel, locuințe și edificii economice, magazine de mărfuri, mobile vestiment, rufe, caré și vite de tot soiul, fructe de câmp și produse de recoltă

pe viața omului:

în toate combinațiunile, ca asigurări pe cazul de moarte, cu termene fixe, asigurări de copii, de zestre, rente viagere etc.

Dela întemeierii a institutului s'au solvit:

pentru desdaunări de incendii:
cor. 2,643.465.74

pentru capitale asigurate pe viață:
cor. 2,203.096.58

Cu totul coroane 4,846.562.32.

Consiliul de administrare:

President:

Dr. Wilhelm Bruckner,

president al camerei advocaționale din Sibiu și deputat dietal.

Vicepresidenți:

Zacharia Bolu, asesor consistorial.

Carol de Hanneheim, jude de tribunal I. p.

Membrii consiliului:

Demetriu Comșa,
presidentul reuniunii agricole rom.
din Sibiu și prof. seminarial.

Iosif Drotteff,
primarul orașului Sibiu.

Samuel Fritsch,
cassal al reuniunii de avansuri
în Sibiu.

Stefan Stroia,
notar comitatens și membru în
cons. de suprav. al „Albinei”.

Ioan de Preda,
advocat și fiscal consistorial.

Dr. Carol Wolff,
directorul casei de păstrare gen.
în Sibiu.

Director executiv: **Adolf Albrich.**

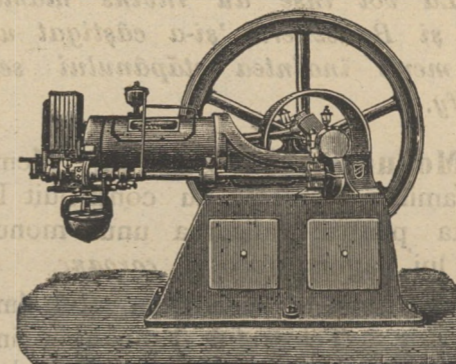
Prospecte și tipărituri se dau gratuit.

Informațiuni și oferte se primesc la Direcțiune în Sibiu, precum și la agenturile generale și principale în Arad, Cluj și Brașov (H. Hermann), asemenea și la agenturile speciale în locurile mai însemnate.

[1826] 14-80

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto”

pentru benzin
cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto”

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[988] 36-52

Representant pentru Transilvania **Theil & Freyler** în Sibiu.

Etica creștinismului.

— Meditațiuni de Crăciun. —

Amicului Arcturus.

Prea ne copleșesc pe toți grijile ce ni-le procură eterna luptă pentru existență.

În fața neajunsurilor, pe cari pas de pas le întimpinăm în nesățioasă alergare după fericire, ne dedăm vrând-nevrând a cugeta mai real, mai egoistic.

Simburile de idealism, care se manifestă mai ales în acea sete, a-și pute zice trebuință metafizică, de a ne ocupa și cu probleme mai înalte generale, pare a fi adormit de tot.

Dar' eată că vine earăși una sau alta dintre înălțătoarele sărbători, în lumea creștină de o însemnată capitală și sub influența dispoziției mai sărbătorești ce ne cuprinde, pe nesimțite ni-se îmbunțește, ni-se înobilitează întreg eul nostru. Devenim cel puțin sub durata acestor sărbători — mai nobili, mai generosi, mai idealști și începem a ne ocupa și cu lucruri cari nu se refer exclusiv numai la pâinea de toate zilele.

În special asupra mea idea creștinismului cu toată divinitatea și concepția înaltă, inherentă ei — îndeosebi la sărbătorile mari ale Crăciunului și a Paștilor a avut o influență covârșitoare și binefăcătoare totodată, care nu odată s'a potentat până la o admirație mută și inconștientă a mărețelor principii de etică profesate de blândul profet din Galilea.

La zile de aceste a fost pentru mine întotdeauna o plăcere să-mi delectez privirea peste turma cucernică de credincioși și din credința lor să câștig puteri și credințe noi în un viitor mai bun.

Privind aceste cete credincioase fără voie mă ispitește gândul de a face comparație între *pietatea* acestor oameni, cari creș și au crezut întotdeauna fără de a fi simțit vredodată lipsa de a rezona, căci așa sau pomenit ei din moși-strămoși — și între *pietatea mea* nu mai puțin sinceră ca a lor, dar' calitativ mai tare, căci a trecut prin probe grele de foc.

Dar' pentru-că am trecut și eu ca mulți alți tineri prin o anumită perioadă de necredință, când am rupt cu toate învățăturile și credințele, în cari m'am crescut, și cu dorje de a ști, de a mă lumina asupra întrebărilor, cari îmi subuciumă mintea și fantasia tinerească, m'am lăpădat, am dubitat în toți și în toate, — afară de mîntea omenescă.

Am alergat cu sete nebună după manifestările acestei minți omenesti, pe atunci pentru mine înfalibilă și atotputernică.

Am scrutat, am resonat, am consultat sisteme filosofice.

Și cu ce m'am ales? Cu deceptia și desparerea ce te cuprinde, când îți vezi răsturnându-se altarele, pe cari și-ai așezat cu atâta pompă idolul. Cu desgustul ce te cuprinde când la tot pasul trebuie să te lovești de mîrginirea minții și perceperei omenesti. Cu extasul ce te cuprinde în fața *infinitului*, *neunoscutului*, de pe care înzădar cercat-ai să ridice vîlul celei mai geniale capete ce le-a avut cândva omenirea.

Dar' am mai aflat ceva la filosofii cei mari, ceva ce mi-a dat mult de gândit și a sfîrșit într-o producere în mine o schimbare asemenea celeia pe care o produce apropierea morței în inima vinovatului.

Acest *ceva* nu e alta decât: acel tribut de recunoștință și de admirație față de măreția preceptelor etice creștine, de care am dat în mai toate operele aristocraților minții omenesti.

Kant, înțeleptul dela Königsberg, vorbește cu mult respect despre învățăturile evanghelului și combatate pe aceia cari susțin, că etica creștină nu ar fi cu nimic mai bună ca cea a stoicilor.

Vorbind despre principiul creștin »iubește pe deaproapele tîu ce pe tine însuși«, zice din vorbă în vorba următoare: »*această lege a tuturor legilor, întocmai ca și celelalte precepte morale ale evangheliei, ne prezintă idea etică în toată perfecțiunea ei, care ca un ideal de sfințenie, deși nu se poate ajunge de nici o creațiune, totuși e prototipul, de care avem să ne apropiem, silindu-ne asemenea lui prin un progres neîntre-rup și infinit*«. (Kritik der praktischen Vernunft, I Th. I B. III. Hauptstück).

Schopenhauer cu tot pesimismul și pantheismul e silit să recunoască, că creștinismul a dat naștere unui nou principiu: al carității sau al iubirii, și în faptul acesta consistă după el meritul principal al creștinismului.

Însăși etica lui Schopenhauer abstrăgînd dela partea ei metafizică, e basată pe un principiu, ce dacă nu e chiar imprumutat, la tot cazul e aproape intrudit cu principiul fundamental al etice creștine care ne demănda ca »*să iubim pe deaproapele nostru*«, și principiul acesta e: *al milei, al carității*.

Noțiunile *iubire* și *milă* dacă și nu au sferă egală, cel puțin se pot cugeta lângă oalță. Căci e clar și logic, că cine a realizat idealul creștin ca să iubească pe deaproapele sau ca pe sine însuși, acela ipso facto trebuie să facă destul și cerințelor lui Schopenhauer, fiind și milos față de acesta ca și față de sine însuși.

M'am ocupat într-o vreme mult atît cu etica creștină, cît și cu cea a lui Schopenhauer, și nu odată m'am încercat să răspund la întrebarea, că oare dintre aceste două care ar fi mai acomodată ca să asigure și să conducă omenirea înspre perfecțiune, acest final scop al nostru pe pămînt.

Ori-cât mi ar fi plăcut de altcum basa frumoasă din care pornește Schopenhauer și adevărurile etice necondiționate de cari am dat în operele lui totuși răspunsul meu final nu poate fi decît unul, și acesta e că în privința de mai sus etica creștină e neapărat

superioară nu numai celei a lui Schopenhauer, ci pot zice tuturor încercărilor de etică filosofică ivite în decursul veacurilor.

Voiu încerca să dovedesc în cele următoare această afirmațiune.

Pentru mai ușoară înțelegere aflu însă înainte de toate de lipsă să fac o mică schițare a moralului lui Schopenhauer, cu considerare mai ales la aceia, cari nu s'au ocupat încă cu materiile de acestea.

Etica aceasta e numai o parte integrantă a unui sistem filosofic, pantheistic, conceput și dedus cu multă genialitate. Esența pantheismului, ca să mă exprim popular, sta în aceea, că ființa supremă, cauza ultimă a creațiunii, sau cum îl numim noi creștinii Dumnezeu nu e a se căuta în afară de noi și de univers ca o ființă separată, ci Dumnezeu nu e alta decît însuși spiritul, puterea de viață care se manifestă în toate ființele, ba chiar și în lucrurile din natură în om ca și în animal în peatră ca și în floare.

În urma acesteia e consecuent că fiecare om are să recunoască în semenul sau nu un eul absolut diferit de eul propriu, ci numai o altă formă, altă manifestare al aceluiași spirit universal ce trăește în amîndoi. În fiecare om mă ved pe mine însuși, pe mine încodată. Clasic o exprimă aceasta cele trei vorbe ale înțelepciunii aceste: *tat twam asi*; pe românește: »*și acesta ești tu*«.

După-ce în mod empiric Schopenhauer ajunge la rezultatul că dintre cele trei și singurele motoare fundamentale ale acțiunilor omenesti, adică: *mila, egoismul și ura* singur cel dintăiu ne dă un criteriu sigur și infalibil al faptelor cu adevărat etice, îl aduce pe acesta în legătură cu idea pantheistă zicînd, că sentimentul milei ce se află în fiecare om e numai conștiința despre identitatea spiritului creator care trăește în fiecare ființă viețuitoare. Ucigașul, care cuprins de milă scapă cuțitul cu care a vrut să ucidă pe semenul seu, s'a recunoscut în victima pe sine însuși, o voce internă par'că i-a spus: »*Nu lovi în el, căci și acesta ești tu*«, *stat twam asi*.

Repet, că fără de-a face vre-o observare referitor la meritul ori demeritul acestei etice, privit din punct de vedere filosofic — un lucru la ce nu sînt chemat — numai și numai în privința foloaselor practice ce le am aștepta dela o atare morală în cas dacă ea s'ar bucura de o trecere universală ca cea creștină trebuie să constat și să argumentez următoarele 2 tесе:

1. Din punct de vedere al trebuințelor practice, al evoluției istorice, al progresului realizând de omenime, etica aceasta e *mancă*.

2. Că tocmai prin împrejurarea că etica creștină e lipsită de *mancă* aceasta e *superioară celei filosofice*.

Ad 1. Înșuși Schopenhauer declară în tractatul seu despre baza moralei (Preisschrift über die Grundlage der Moral, §. 13 la fine), că scopul etice ca știință este »numai de-a analiza, a explica și a reduce la o cauză finală faptele omenesti atît de diferite din punct de vedere moral«, dimpotrivă întrebarea despre cum ar trebui să fie faptele omenesti, punîndu-ne precepte de morală în formă imperativă o lasă în grija moralei teologice.

Conced ca Schopenhauer nu a voit să scrie altceva decît o etică filosofică și că din punctul lui de vedere problema dată moralei în citatul de mai sus poate să-i fie suficientă.

Dar' cum am zis și mai sus, aceasta nu ne împedecă ca să susținem că în viață de toate zilele a omeniei în evoluția și în mersul ei nealterabil spre perfecțiune, pentru-că să putem zice despre o etică că corăspunde tuturor acestor cerințe practice mai trebuie *ceva* și acest *ceva* e tocmai partea pe care Schopenhauer o lasă în grija etice teologice.

Schopenhauer de tot consecuent cu problema etice date de el declară, că ori-ce moralizare care s'ar baza pe o influență asupra lumii sentimentale și aproape imposibilă și tot la ce se poate ajunge prin moralizare constă într-o lumina intelectuală vinovatului »ca se poată pricepe mai bine adevăratele relații ale vieții«.

De aceea el laudă sistemul poenitențiar american care nu tînde a corege inima criminalului, ci a-i aduce la loc capul, a-i lumina intelectul.

Această aserțiune e unilaterală susținută mai mult de dragul consecuenței în sistem, căci ea dacă și nu neagă direct, dar' cel puțin trece cu vederea rezultatele frumoase de civilizație, de îmblănzire și înfrinare a moravurilor și a patimilor, la care a ajuns omenirea în cele 19 veacuri ale erei creștine.

Meritul acestora îl revine în mare parte influenței binefăcătoare pe care a exerciat-o biserica creștină asupra sentimentelor popoarelor ca și a singuraticilor. Susțim deci încă odată, că problema etice nu e numai să se analizeze faptele și să caute în ele grăunțele de moralitate, ci ea are și o parte activă, care consistă într-o da omeniei o directivă, o ființă a faptelor omenesti, și arete calea pe care vom pute ajunge la idealul de perfecțiune.

Etica, ca și dreptul, a fost numărată de toți savanții printre științele practice și nu teoretice, și acestei chemări practice trebuie să se facă destul, ear' în privința aceasta ne servește de model — *etica creștină*.

Trec deci la tesa a 2-a și constat, că de fapt etica întemeiată pe învățăturile lui Isus ne pune în vedere un *ideal*, spre care avem să tindem cu toții, un *ideal*, de care ne vom apropia cu timpul, dar' pe care tocmai din cauza idealității lui — oameni fiind — nu-l vom pute realiza întocmai nici-când. Și idealul acesta e exprimat în cuvintele pe cari le-am citat mai sus: »*iubește pe deaproapele tîu, ca pe tine însuși*«.

Tur da, Decembrie 1898.

Valer Moldovan.

Ce rēu...

Ce rēu e împărțită lumea,
Că trandafirul e cu spini
Și când e dragostea mai dulce
Se pleacă departe în străini.
In ochii tēi odinioară
Ardea al dragostei cald foc.
Rēmăi cu Dumnezeu iubito,
Căci vezi tu, n'am avut noroc.

Cu cāte patimi nu luptasem
Pribeaagul în viața mea
Și nu doream decăt odihnă,
Când o năltni atunci pe ea,
Credeam, că le-am aflat pe toate
În brațele ei calzi de foc.
Rēmăi cu Dumnezeu, iubito,
Căci vezi tu, n'am avut noroc.

Ce negru-i cerul, o furtună
Amenință și pomi și flori,
E ciaslul, când se-i zici adio
În piept cu a morței răci fiori.
Ci voiu gândi eu dor la tine
Ori-cum ar fi al sorței joc.
Rēmăi cu Dumnezeu, iubito,
Căci vezi tu, n'am avut noroc.
(Din Trîmbișul din Sekingen).

Elena din Ardeal.

ULTIMA ORĂ.

— Novela. —

Trăsura se opri.

»Am ajuns«, ne spuse visitul și colaborăram din trăsura. La poartă ne aștepta mama amicului meu George, ear' servitoarea se nisua să aducă la ascultare cănele, primul care a dat semnalul de sosire. O salutarăm, ea ne sărută. Ne conduse în odaie caldă, eram cuprinsi de frig și distrași. Căldura ne făcu bine, ne recrea. Mamă-sa se bucura foarte mult de sosirea noastră.

Eram intimi. Mă iubia ca pe fiul ei, și eu ca pe o mamă. De câte-ori venia la George, eram nedespărțiți. Aceasta intimitate se stabilii prin referințele noastre: același cartier, aceleași note la testimoniu, aceleași ambiții și iluzii. Ea ne numia »copii mei«, și epistolele le finia cu frasa îndatinată: »purtați-vă bine, vă sărut...«. Împlinisem oșprăzece ani, și pentru ea eram același din trecut: »Nicuță«. Vorba »domnule« imi era străină, mă făcea indispus, și cugetul c'ar vrea să limiteze familiaritatea mă întrista. M'a înțeles; a folosit-o odată, și n'a mai repetat-o.

»Să venii la «*Sfinții Arhangeli*«, e hramul casei și Elvira încă vă dorește«. O înșoțeam la gară când ne spuse aceasta. »Și tu ai să vii nesimțit, nu-ți permit să-mi refuzezi...«, era o poruncă aceasta, spusă însă cu atâta bunătate; refuzul n'avea loc. »Elvira vă dorește«. Adecă și pe mine. Ideea aceasta mă emoționa, mă făcea fericit. Inima de june palpitează mai grăbit, de câte-ori se trezesc nouă senzații. Imaginea necunoscută a unei ființe te preocupă, te face curios, neliniștit.

N'o cunoșteam. Am văzut-o o unică dată, acum patru ani; era de vre-o unsprezece ani: o ființă palidă, delicată, ce arăta puțină putere de viață; era așezată, tăcută, ochi melancolici, din cari se cetia osteneală și suferință. Idealul meu căreia îi dădeam oare private, era în toate în avânt față de necunoscuta Elvira. Era bună, sinceră, știa să vorbească frumos și să ridă dragălaș, și mă ținea o ființă superioară care-i impune. Portretul ei îl purtam la mine cu o anumită venerație, și în orele libere era unieul obiect ce mă distragea. Îl flatam cu cuvinte dulci și mă îmbetam de sentimentalism. La răspunsuri în clasă căpătam note rele, și eram fericit... Și acum afară de posă, nimic din toate acestea. Mi-se părea un vis neplăcut totul. O putere necunoscută însă mă ținea legat de posă, ca și-când ar fi o pedeapsă, care să-mi revocă totdeauna nestatornicia mea.

Ce mă preocupa, era ființa necunoscută a Elvirei. Căta risipă de timp și de neliniște, până în ziua plecării. A meritat însă aceasta biata mititică; nici notele rele, nici dojanțele blănde dar' tăioare ale profesorilor, nu mă indispuneau.

Ne-am pus în ordine toaleta și Georgiță mă conduse în salon: o odaie comoadă, mobilată cu gust, fără lux, și făcea o impresie plăcută și amicală. M'a prezentat Elvirei. Inima mi-a bătut cu putere, și eram zăpăcit. Am vorbit puțin, abia am cutezat să o privesc de căteva-ori, ea mă fixă cu bunătate, vorbea blând și așezat. Era același temperament melancolic, aceeași față palidă, fină, aceeași ochi albaștri, umezi, a căror privire ostentă, se lăsa odihnuindu-se asupra mea. O expresie mai pronunțată de seriozitate și bunătate de femeie, care face mai evident acel farmec ce cucerește și captivează; a fost ce s'a adaus la ființa ei în cursul timpului.

După cină am rămas singuri, mama lor era ocupată. George era dispus, vorbea multe și noi îl ascultam bucuroși. De câte-ori ni-se întâlniau privirile, ea-mi trimitea o discretă ochire de simpatie, și fața i-se înviora; eu tremuram de emoțiune și o căldură nesuferită imi îneca respirația. Curînd am trecut peste aceste descărcări de emoțiuni, timiditatea și reserava dispărură; ne împrietinăm. Reservele de etichetă sînt su-

primate de căldura și puterea iresistibilă a simpatiei, ce atît de ușor apropiie inimii tinere. Când îmi vorbia zimbăia intim, cuvintele ei mi-se părea o simfonie delicioasă, ce ghidilă inima și desfătează sufletul.

S'a vorbit despre multe; chiar și despre dragostea mea. George era neobosit a ținea dispoziția la nivel. Portretul încă a fost tras în discuție și el opină, că e o plăcere pentru ei să-l privească. »L-l-am dat, el l'a privit curios, deși l'a văzut de multe-ori, îl înșoți cu cuvinte lingușitoare, apoi l'a întins ei. Ea însă nu l'a privit. A refuzat brusc: »Ah! eu nu voesc... nu pot să-l privesc... M-a atins dureros acest refuz, și sub această impresie penibilă ne-am despărțit.

Dimineața la dejun »și-a cerut scuse, dar' portretul nu l'a cerut să-l vadă. Am vorbit nimic mai mult despre aceasta. După dejun mama ei m'a reținut voia să-mi spună ceva.

»Elvira te-a ofensat, așa mi-s'a spus«. Tu ești cuminte și bun, iartă-i, vezi e firea ei astfel.

»Un incident neînsemnat... nu merită nici o importanță, eu am trecut peste aceste, acum sîntem ear' prieteni«, îi răspunsei liniștindu-o.

»Ești tîner brav, și-ai asigurat recunoștința mea de mamă«. Imi enară pe scurt cum a fost necesitată s'o aducă din internat unde s'a îmbolnăvit rēu, și repeți mai de multe-ori părerea medicului: sînt simptome serioase de phthisis.

Ziua aceea a fost frumoasă. Soarele revărsa o căldură plăcută, și o plimbare pe câmpul apropiat a intrunit consensul nostru. Elvira se bucura mai mult de aceasta. Câmpul era desert, nimic din frumșeții și atracțiunea din trecut, și făcea impresie duioasă. Un vînt ușor mîna frunzele uscate, le ridica, le întorcea în horă, apoi le lăsa împrăștiate pe pămînt. Zgomotul lor lin se părea un concert sinistru, ce producea un resonet trist, de dureros regret după timpul plăcut din trecut. Priveliștea ne impresionă adînc, eram inimii tinere sensibile... Vorbiam de primăvară, de flori ofilite și de inimii suferinde. Odihneam la distanțe mici, Elvira era slăbăuț, ostentă ușor. Era emoționată, din ochi se furia căte o lacrimă și pieptul ei ostentă lăsa căte un oftat lung, dureros. Ne ruga să nu ne atingă, să nu-i socotim aceasta. Apoi era voioasă, enara episoade glumețe din viața de internat și își făcea bună dispoziție, ridea... un ris argintiu ce te fascina. Soarele par'că obosit se pleca la apus, și ne trimitea căte o rază luminoasă, aurie, ca un tată iubitor, ce trimite încă un ultim salut copiilor, sei înainte de ai perde din zare.

Când am ajuns acasă întunecase. La poartă earăși ne aștepta cănele lor mare. Servitoarea l'a eliberat, și-a uitat de noi, și cănele nu ne cunoștea. Când am intrat ne-a privit neîncrezător, a stat o clipă nehotărît, și în proximal moment se auzi un țipet desperat. Elvira își treuse brațele pe după grumazul meu apoi căzu leșinată la pămînt înaintea de a o putea sprigini. În odaie mi-se lămură totul. La umăr haina imi era sfîrțică, ear' pe piept se vedea niște pete roșii, cu sânger. Mă îngrozii. Elvira ostentă s'a repezit să mă apere. Și ce scump a costat-o această apărare. Pieptul ei slab n'a putut să suportare această încordare și consecința fatală a urmat. Sângele isbucnia din când în când. Mamă-sa plîngea cutremurată. Pe mine m'a împetrit această lovitură brutală, nu puteam vărsa o lacrimă. Când și-a venit în ori, ne-a privit blând, trist.

»De ce ai făcut aceasta«, o întrebai în urmă când rēmăseam singuri. Ea nu mi-a răspuns. Buzele îi tremurau și ochii îi erau înroșiți ca de plîns.

»Așa-i, că d-ta nu ești rānit, mă întrebă ea, părea îngrijată de mine. — »Da, nu sînt rānit... vezi...« voiam să-i răspund ca s'o liniștesc, dar' ea imi făcu un gest, ce voia să-mi spună, ce voce a-i refusa. Am tăcut, ea se liniștesc.

Întregă noaptea am petrecut-o la patul ei; era dorința ei. O neînsemnată și inutilă recompensă pentru jertfa atîngătoare, care imi arăta că de mult îi eram eu. Adormia, pentru-că peste căteva minute se se trezească din nou. Când deschidea ochii ne privea stîns și lăcrima. Când dimineața am plecat, mi-a strîns slab mîna, mi-a zîmbit cu tristeță, și cu voce abia perceptibilă mi-a șoptit: »La Crăciun la revedere... Am grăbit să es, să plîng neobservat; am plîns pe întreg drumul, par'că am pierdut o viață. Când am ajuns în oraș, am grăbit la locuință. Rupt de osteneală am adormit cu ochii udați în lacrimi.

În seara de ajun eram adunați la patul Elvirei. Era un timp frumos de iarnă, geros cu aer rece curat, cu cer sîm luminat de stele. În odaie era cald, focul ardea în sobă liniștit și pomul de Crăciun împrăștia un parfum ușor și plăcut de brad. — Era un brăduț verde, înfrumusețat cu luminițe colorate, figuri de zăhar și mere aurite. Îl adusesem din oraș, ca dar de Crăciun pentru ea. Liniștea intimă ne emoționa și sufletul vibra sub impresia duioasă, sfîntă a acesteii seri.

O notă disarmonică ce influența, distrugea dispoziția de sărbătorească bucurie, era starea desperată a Elvirei. — Ea zăcea liniștită, capul ei de martiră se odihnea pe perinele albe. Fața-i nobilă, slăbită de suferință, era încuadrată de părul ei bogat și mătăsoș. — Abia

putea ridica mînața-i albă, transparentă, ce odihnea pe plapomă. — De trei săptămîni nu s'a sculat din pat. Catastrofa nu era departe, căteva ore poate ne mai despărțea. Plumăniile sînt distruse, puterile i-le-a consumat frigurile nemiloase și sufletul ei chinut par' c'ar întarzia, ar regreta de a se libera de corpul ei consumat, unde nu mai avea adăpost.

Timpuul înainta monoton și încet, afară s'auziu cātecele simple și frumoase ale colindărilor, orologiuul arăta ora opt. — O expresie de bucurie îi lumina fața. Se simțea bine și era fericită.

»Azi e ajunul, mamă... erau cuvinte dulci de o āngerescă bunătate. De căteva zile nu vorbea.

»Da, îi răspunse mamă-sa și o întrebă de-i e bine.

»Da... azi... acum mi-e bine...«

Înterupt, stîns, cu mult încordare urmau cuvintele ca ultimele acorduri ale unui cāntec frumos și trist, venit din depărtare.

După cină m'a chemat lângă dînsa. Luminițe aprinse din pom se păreau niște stelute împrăștiate printre rāmurele verzi, āngerăși de zăhar acățați de ramuri se alintau, și merele aurite scilipeau dragălaș; un aspect atrăgător, ce-i făcea multă bucurie.

»Nicuță... își îndreptă privirea spre mine. Prima oară m'a chemat pe nume, ce vocea slabă, duioasă și dulce. Simțiam o greutate neexplicată, voiam să plîng să mă ușurez de emoțiunile aceste durerose. Privirea-i era rugătoare și blāndă, în ochi ei dulci se reflecta o lumină plăcută slabă, ca ultimele licăriri ale unei candelă ce se stinge. Mă apropiai de dînsa.

»Așa de frumos... e pomul acesta... da... frumos...« respirația anevoioasă o făcea să se înterupă.

»Da, e frumos... adausei eu, aproape mașinal.

»Și acesta tu mi-l-ai adus... — continuă ea. — Pentru prima-oară folosia intimul »tu«.

»Da, Elviră, vezi e unica, neînsemnata mea recunoștință, dar' o să ai la anul viitor unul cu mult mai frumos«.

»La anul... ah... da...« un oftat dureros, apoi urmă o pauză. Era ostentă. Ea stăteam neclintit. Își ridică mînața-i delicată și uscată de boală și imi făcu semn.

»Te rog... Nicuță... mai... aproape... Fără sgomot m'apropiai și când mă plecai spre dînsa imi șopti: — »Arată-mi portretul... știi... acum... acum voiu... să-l ved«. Era la mine, a fost un noroc, căci altcum aveam vecinul regret: n'am împlinit dorința unei muribunde. I-l-am întins, l'a prins cu nerăbdare. Îl ținea între degete și-l privea tăcută, cu atențiune.

»Ah, e așa frumoasă... amica tã... e foarte frumoasă... zise ea încet, apoi mă privi lung în față.

»O ai foarte... drag... Nicuță...«

»Da, o iubesc, ea e așa de bună... simțeam necesitatea să-i răspund la toate afirmativ. Urmă o tăcere penibilă. Fața-i palidă tremura de emoțiune, buzele vibrau într'o discretă șoptire. Eu țăceam și o priveam în lumina acesteia cuceritoare, de cherub suferind, ce îi încuadra fața... Respira adînc, portretul îi lunecă din mână. Fața-i lău o expresie durerosă și în ochi străluciau două lacrimi mari.

»Vezi Nicuță, eu încă te iubesc... mult... foarte mult... și... pân' la moarte... Era o descărcare de sentimente, ce i-a chinut inima curată și inoentă. Încet, aproape imperceptibil cu o ușoară suflare continuă: »Te rog Nicuță... sărută-mă... e... ultima-oră...« M'am aplecat spre dînsa, ea-și trecu brațele-i tremurînde pe după grumazul meu. Am depus un sărut lung pe buzele-i arse de friguri, un prim și ultim sărut.

Când cuget la acest moment, care nici-când nu l'am cuprins, mă emoționez, mă cutremur, și acum mi-se pare ca un vis grozav de trist, și dureros de dulce...

Când și-a lăsat brațele jos oftă adînc apoi adause lăcrîmînd: »Adio... Era o deslegare, un salut, un ultim cuvînt. Lacrîmile începură să-mi curgă, simțiam o emoțiune omoritoare, eram neputincios, inconștient de ceea-ce fac. Ea mă privi lung, trist... Era privirea unui ānger ce mă părăsește cu regret. Ultimele ei cuvinte mi-se repetau în sufletul-mi abătut, mi-se părea refrenul unui cāntec funebru, ce se perde în pustul imens.

A căzut într'o completă nesimțire, n'o mai interesa nimic. Lacrîmile și suspinele mamei n'o atingeau, ochii erau stînși, privirea perdută, era ultima fasă a tragediei acestei vieți. Ångerul morței își întinse aripile și împrăștia un curent de răceală ca de ghiată. Timpuul era trecut de mezul nopței. Coccoșii vesteau ivirea aurorei.

Căteva dipite... un oftat ușor și liniștit un cutremur prin întreg corpul, și sufletul ei blānd, inoent sbură sus la cer, unde āngerii danfuses de bucuria nașterii d-zeusului prunc.

Clopotele vesteau duios sărbătorește nașterea Măntuitorului, începutul unei noue vieți, și pe când Elvira zăcea întinsă, rece pe āsternut, în biserica se cāntă: »Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pămînt pace, între oameni bunāvoire«.

P. B. Delaobad.

Depositul fabricii de oroloage și aurării a lui Iuliu Erős

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală [2794] 56-58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fi.	2.50 până fi.	6.—
" " de oțel " " "	"	3.50 " "	6.50
" " de goldin " " "	"	4.50 " "	6.50
" " de argint " " "	"	5.— " "	12.—
" " de argint rusesco (Tula) pentru domni	"	10.— " "	20.—
remontoir de argint pentru dame	"	6.— " "	12.—
" " " aur " " "	"	12.— " "	30.—
" " " aur " " domni	"	20.— " "	100.—
Lanț de argint " " "	"	1.50 " "	8.—
" " aur pentru dame	"	8.— " "	30.—
" " " aur " " domni	"	23.— " "	75.—
Cercei și inele de argint " " "	"	—80 " "	2.—
" " " aur " " "	"	2.— " "	100.—

Pentru marfă solidă și veritabilă se dă garanția în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritual gr.-cat. și gr.-or.

— Cel mai bun atelier de repararea oroloageilor. —

Atențiune!

Prin aceasta aduc la binevoitoarea cunoștință a onoratului public, că săpunurile de toaletă și parfumeriile mele se află de vânzare în Sibiu la firmele:

Julius Ballmann, Joh. Billes, Klara Bulhack, Friedr. Homm, Franz Jahn Söhne, Carl F. Jickeli, Josef Jickeli, Gustav Kessler, Franz J. Wagner.

Pe lângă aceste se mai află acum și la **Parfumeria Meltzer** și la **Gustav Meltzer**. Rog dar' pe onorații mei clienți, cari până acum și-au comandat direct dela mine săpunuri de toaletă, să se adreseze pentru comoditate la aceste firme.

Cu deosebită stimă

Dr. H. Schielbach în Orlat,
fabrică de săpun de toaletă și de parfumerii.

Covoare, acoperimente și portiere orientale
LINOLEUM
englez și austriac,
cursore și perdele de

COCOS
se află la [2956] 3-8
Julius Wermescher,
Sibiu.
Piața-mare — strada Cisnădiei.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria „Tipografeii”,** societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de
Dr. Rudolf de Jhering
traducere
de
Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— fiecare Român,
— luptător pentru
— dreptul național.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografeii”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„CONCORDIA”

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zahar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

— Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus. —

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țeară. Tuică bătrână, sligoviță, țeșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista”. Halva. Luminări de ceară, stearină, parafină și de sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături. Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Măsuri de cusut și brodat în colorii veritabile d-la Dollfus-Mieg & Co. Mulhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, manșete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

— Prețuri-curente la cerere gratis și franco. — [2850] 5—

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri. Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8. [480] 42—

Preparatele de malată ale lui Johann Hoff, pentru debili și morboși.

Beutura de malată ptr. sănătate
a lui
Johann Hoff.

În cas de debilitate generală, neregularități de funcționare a organelor inferioare a trupului, dureri de piept și stomac, precum și pentru reconvașcența cel mai bun și cel mai gustos mijloc de întărire.

Prețul unei butelii 75 cr., 5 butelii franco costă 3 fl. 75 cr.

De zece ani sau poate mai de mult cumpăr de la d-voastră bere de malată pentru sănătate și alte preparate de malată. Ele sânt unicul mijloc, care au redat sănătatea soției mele. Mă rog pentru o nouă trimiter.

Böger, Viena, Hofmühlgasse.

Extractul de malată concentrat
al lui
Johann Hoff.

La dureri de plămâni, catar de cap, precum și tuse învechită e de recomandat cu deosebire pentru copii; foarte plăcut de luat.

Prețul unei butelii 1 fl., 5 butelii franco 5 fl.

Preparatele d-voastre de malată sânt în adevăr mijloace bune și puternice. Vă rog deci trimiteți-mi carși 5 butelii mari de extract de malată concentrat, 1 funt de ciocolată de malată și 1/2 pachet de bomboane malată pentru piept.

G. Fischer, major, Oradea-mare.

Ciocolata de malată ptr. sănăt.
a lui
Johann Hoff.

Foarte acomodată la debilitate, anemie, nervositate, insomnie, lipsă de apetit. E foarte gustoasă și nutritivă și se poate întrebuița cu efect deosebit la copii mai debili.

Prețul unui pachet 1 fl.

Ciocolata d-voastră de malată e cea mai minunată din câte cunosc. Eu am întrebuițat această butură plăcută totdeauna cu bun efect la morb de stomac respective disordine de miștare, anemie și slăbire generală.

Dr. Nicoles, medic în Triebel.

Bomboanele de piept malata-extract
ale lui
Johann Hoff.

Nefructat mijloc pentru tuse, răcire, catar, cu deosebire la catar bronchial. Bomboanele de malata-extract veritabile pot fi întrebuițate în număr cât de mare fără teamă de a-ți strica mistuirea.

În șatule la 10 cr. și pachete la 30 cr. Delăturarea repede a tusei mele celei vehemente prin extractul de malată al bomboanelor d-voastre de piept a fost minunată.

v. Zedlitz-Neunkirch, Waldenburg. Bomboanele d-voastră sânt foarte bune pentru tusa și suferințele de astma a soției mele. Busch, preot, Weischütz.

Deposit în Sibiu la apotecile: I. C. Molár, Fr. K. Jickeli; la prăvăliile I. B. Messelbacher, Fr. Jahn Söhne, G. W. Grohmann.

Deposit general pentru Ungaria:

Apoteca Iosif Török, Budapesta, Király-utca 12.

[1924] 9—20

— Prospecte cu preț-curent gratuit și franco. —

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Tuturor oamenilor de specialitate și tuturor acelor cari doresc să aibă un orologiu bun, le aduc la cunoștință, că eu am preluat speciala vânzare a nou inventatelor

oroloage remontoir de goldin iubilare
cu mașinărie de precisiune-reformă, îmbunătățită.

Aceste oroloage din goldin curat cu două capace și de o construcție pompoasă și elegantă sânt atât de bine reușite, încât nu pot fi deosebite nici chiar de specialiști. Invelișul oroloageilor este atât de minunat cisetat, încât întotdeauna rămâne neschimbat, ear' pentru regulata funcționare se dă o garanță de 3 ani. [2260] 4—6

Prețul unui orologiu împreună cu un lanț elegant de goldin este

numai fl. 5.25.

La fiecare orologiu se alătură gratuit o pătușea de piele. Comandele sânt a se adresa la depoul principal

ALFRED FISCHER,
Viena, I., Adlergasse nr. 10.
Expediția cu rambursă. — Dacă nu convine banii să restituie.

Pentru „Tipografa”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.